

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. inserate in reklamacije sprejema u p r a v a »Domoljub«. — Telefon 29-92.

Tudi tu bo treba kaj ukreniti

O vseh mogočih zadevah razpravljajo danes ljudje po časopisu in po raznih zborovanjih. O krizah in o brezposelnosti govorimo dan za dnem, pa vendar vemo, da samo govorjenje ne bo prineslo nobenega izboljšanja. Treba bo preiti k delom. Treba bo začeti uspešno zdraviti rane, ki jih je tisočem zadal današnji kruti čas z vsem, kar je prinesel s seboj. Eno takih perečih vprašanj, ki je v zvezi s krizo in bedo današnjega časa, je tudi vprašanje, kako preskrbeti naše ubožce, ki so dandanes med reveži največji reveži.

Zalostna je usoda občinskega reveža. Kako je siromak prišel do tega, da se mora preživljati na stroške drugih, pustimo za enkrat pri miru. Morda je prišel ta ali oni po lastni krivdi na beraško palico in na rame občine. Velika večina teh nesrečnikov pa je vendar žrtev razmer, ki so jih pahale proti njihovi volji v revščino. In ta je huda! Splošno ubožanje najkrajših plasti naroda je vzelo tudi najusmiljenejšim možnost, da bi izkazovali trpečemu dobrote v toliki meri, kot jim to velewa srce. Zato občinski ubožci nemalo kratkoročno stradajo, nimajo ne stanovanj ne obleke, ne oskrbe v bolnici. Marsikje se selijo še od hiše do hiše kot breme, ki se ga vsakdo boji in kot bi bili manjvredni in izvržki človeške družbe.

Ko so se na zadnjem zasedanju banovinskega sveta pomenkovali gospodje o občinskih zadevah, je nanela beseda tudi na občinske ubožce. Nekdo je zopet sprožil vprašanje občinskih, oziroma okrajnih ubožnic in hiralnic, katerim bi bilo treba v današnjih časih posvetiti več pažnje. Zastopnik banovine je celo rekel, da bi se dala dobiti vsaj skromna pomoč tudi od banovine, tako da bo s prispevki občin mogoče vsaj najpotrebnejše reveže primerno preskrbeti za zadnje dni njihovega življenja. Zato bi bilo res zelo umestno, da bi se občine resno lotile tega vprašanja, ki je med najbolj perečimi, kar jih je naloženih našim občinam.

Najenostavnejša rešitev tega vprašanja je ustanovitev občinske ubožnice. Marsikje je na razpolago kaka zapuščena hiša, ki bi se dala kupiti za nizko ceno in bi se brez posebnih stroškov dala preurediti za stanovanje ubožcev. V gotovih pogledih pa je boljše, če se združi več občin in si skupaj postavijo večje poslopje za svoje siromake. S tem se oskrba poceni.

Res je danes tudi pri občinah trda za denar, toda če je denar sploh za kakšno stvar, mora biti za domače reveže. Prej morajo iz občinskih proračunov izgniti podpore raznim društvom, dnevnice in polnine, stroški za »reprezentacije« in polepšanje kra-

ja kakor pa svote za vzdrževanje revežev. Ena najvažnejših nalog občine je, da skrbi za svoje občane v socialnem pogledu, za vse, ne samo za eno plast, ki morda podpore trenutno ne potrebuje, pa jo vendar prejema.

Cele kolone brezposelnih se pomikajo po naših cestah in pritiskajo na kljuke. Mnogi so potrebni, mnogi pa so le zajedavci, ki se na račun dobrih sre rede v škodo potrebnih. Kontrola nad njimi je nemogoča. Zlorabe bi se dale preprečiti le na ta način, da bi vsaka občina prevzela v oskrbo svoje lastne reveže. Stroški bodo povprečno ravno taki kakor so sedaj, ko mora cela dežela vzdrževati trumo potrebnih, pa še množice

Se en glas o dvojnem zaslužkarstvu

O tej pereči zadevi priobčuje uvodnik tudi »Trgovski list«. Med drugim piše sledeče:

Velika večina dvojnih zaslužkarjev obstoja iz ljudi, ki so navezani na postranski zaslužek, ki v svoji glavni službi ne zaslužijo dovolj za svoj obstoj. Kadar mora rodbinski oče z več otroki dati od plače, ki ne dosega 2000 Din, eno tretjino samo za stanovanje, takrat mu ostaja za druge življenjske potrebe premalo. Je vse zastoj, toda cele vrste rodbin bi propadle brez postranskih zaslužkov. In večinoma so to rodbine, ki so delavne, ki imajo zdravo življenjsko silo v sebi in ki so za napredek vsega naroda odločilne. Prav isto velja za celo vrsto upokojujencev. Nekateri imajo tako nizke pokojnine, da brez postranskega zaslužka sploh ne bi mogli obstati, neglede na to, da za še dela zmožnega človeka res ni prijetno ves dan le gledati v zrak in zapravljati dan za dnem v ubijajočem brezdelju.

Pri sedanjih slabih plačah si pač ljudje pomagajo kakor morejo in znajo. Služijo denar, čeprav le nekaj stotakov, hčere, služijo upokojeni člani rodbine, služi, kdor le more. Prav nobeno dobro socialno delo ne bi napravilo tisti, ki bi vsem tem ljudem odvzel zaslužek.

Idealno bi seveda bilo, če bi bile razmere takšne, da nobenemu upokojujencu ne bi bilo treba iskati postranskega zaslužka, če bi imel vsak tako plačo, da bi brez skrbi shajal in če bi bila tudi vsaka žena tako srečna, da bi se mogla izključno posvetiti le gospodinjstvu in materinstvu. Toda razmere žal niso takšne in za celo vrsto ljudi je edina rešitev postranski zaslužek, za celo vrsto žen pa edini izhod — služba, čeprav še tako slabo plačana služba.

Izhod iz stiske zato ni v tem, da se enim službe jemljejo, zato da se drugim dajo, izhod

nepotrebnih, ki zlorablajo ljudsko usmiljenost.

Marsikje se občine te svoje naloge ne zavedajo. Znani so nam celo slučaji, da občine že imajo občinske ubožnice, ki so jih v boljših časih postavili uvidetni možje, pa jih sedaj ne uporabljajo v ta namen, ampak pošiljajo svoje reveže po »numerahe« od hiše do hiše. To gotovo ni prav. Se bolj napadeno pa je, če občine iz gotovih razlogov nalagajo ljudem skrb za take, o katerih je znano, da so še delazmožni, ali pa imajo svojih sredstev dovolj, da bi lahko skromno živeli.

Vprašanje ubožnic je zelo pereča zadeva naših občin in cele naše javnosti. Vsi odločujoči činitelji bi se morali združiti, da bi se to vprašanje rešilo tako, kakor so ga znali že davno rešiti v nekaterih drugih državah.

Je le v tem, da se ustvarijo nove možnosti za službo. Treba dvigniti kmetijstvo, zboljšati cene kmetijskim pridelkom, da bo mogla kmetija prehraniti več ljudi, treba poskrbeti za dvig trgovine in obrti, da se odpro tudi tu nove službe in skrbeti bo treba za industrializacijo dežele. Gospodarsko silo dežele treba dvigniti, in to je edina pot, ki more odpraviti tako vprašanje dvojnega zaslužkarstva, ko nepotrebnega zaposlovanja ženskih moči. In zato je treba vse sile vpreči za gospodarsko delo in pustiti vse igranje z gesli, ki se lepo slišijo, ki pa nimajo stvarne utemeljenosti.

Versko in nraavstveno krepak narod ne propade

»Ti sinko majhnega, mehkega naroda... se izvestno bojiš, da se tvoj narod atise in izpodrine ob splošnem napredovanju večjih narodov, ki mu ne bodo dopuščali posebnega razvijanja; bojiš se, da se potopi v drugih narodih kakor tvoja Sava v tujem Dunavu! Tvoja bojazen ni upravičena ne pred Bogom ne pred človeško zgodovino. Pred Bogom ne, ker te je ustvaril, ker ti je podaril tvoj lepi jezik in lepo domovino in ti ni odrekel pravic, podeljenih drugim narodom. Božjo pravico imaš torej do življenja, kakor krožijo okoli solnca po svojih tirih veliki in mali planetje in drobni planetoidi. Pred človeško zgodovino ne, ker ni premislil še noben versko in nraavstveno krepak narod, kakršen je izvestno tvoj, dokler je čuval vernost in nraavnost, te svoji najvišji blaginji.«

(Dr. Janez Mencinger.)

»Domoljub« je barometer našega verskega in narodnega gibanja. Katoliški Slovenci, ali se zavedate tega?

RAZGLED PO SVETU

Masaryk o pomenu vere in Cerkve za človeštvo

Te dni je slavil češkoslovaški državni predsednik Tomáš Masaryk 84. letnico rojstva. Masaryk je svetovno priznani učenjak, velik državnik in borec za slovanske pravice in demokracijo. Zato bo gotovo ne samo naše verno ljudstvo, temveč tudi tiste, ki so morda »skregeni« z vero in Cerkvijo, zanimalo, kako misli slavni Masaryk o pomenu vernosti za človekovo življenje. Masaryk najprej poudarja, da nahajamo danes dve skupini ljudi: verne in neverne; prvi so srečni in zadovoljni, večina drugih ne more najti svojega zadovoljstva in slabo razpoloženje mnoge izmed njih zapelje v samomor. Nevernost je največji vzrok samomora.

Masaryk nadaljuje: Vera v Boga in nesmrtnost človekove duše je vprav ono dejstvo, ki vtisne človeku pečat božjega in vlije vanj božjega blagoslova. Le vera in versko svetovno naziranje sta sposobni napraviti človeku življenje takšno, da ga zamore voljno prenašati v vsakem, tudi najtežjem položaju življenja. Zato se veren človek tudi vse drugače udeležuje v svojem življenju kakor pa neveren človek. Saj je ravno vera ono dejstvo, ki nudi človeku skozi vse njegovo življenje tolažbo, upanje in veselje do življenja. Vprav radi tega je veren človek vedno vesel, zadovoljen, notranje usoglašen in miren.

Toda vere ne potrebuje samo priprosto

ljudstvo, kakor misli večina polizobražencev, marveč vsi ljudje, ne glede na njihovo izobrazbo. Dejstvo je, da človek potrebuje za svoje življenje, da bo le-to srečno, vprav tako vere kakor za dihanje zraka.

Vnanji odraz človekove vernosti se kaže najbolj v njegovi cerkvenosti, to je v njegovem udeleževanju cerkvenega življenja in v njegovem pokoravanju zahtevam cerkve, ki ima kot svojo glavno nalogo ohranjati in označevati verski nauk ter urejevati in reševati verska vprašanja in navajati svoje člane k vsemu temu, kar je resnično, dobro in lepo. Tako duhovno vodstvo cerkve je njenim članom nujno potrebno, da se more pravi urejati in krepi versko življenje pripadnikov in da more drugič le-to imeti dovolj močnega vpliva na zunanji svet, kar je zelo potrebno za dviganje verskega življenja. Kajti le tako urejeno versko življenje more ohranjati in krepi v ljudstvu vero in ga očuvati pre druzičnimi zablodami življenja, katere prinaša s seboj nevernost.

Masaryk je govoril in gotovo ni lagal. Če pa sta vera in Cerkve za človeštvo tolike važnosti, ali ni sveta dolžnost velikih in malih, da Cerkvi ne mečejo v njenem vzvišenem delovanju polen pod noge, ampak, da jo vsestransko podpirajo.

ske novice, in ga pridno izvršujejo. — Zaprti so zopet odvetnika dr. Josipa Deklevo v Trstu. Najbrže bo konfiniran. — Mlekarna v Hrušici, znano združeno podjetje severne Istre, je dobila fašistovskega komisarja. — Granata je ubila pri delu na polju v Brestovici na Krasu 26 letnega Josipa Krošlja. — V Sempolaju je občinska uprava, ki jo vodi pri-seljeni komisar, vzela cerkovniku vso plato. — Na cesti iz Divače v Vreme so našli smrtno ranjenega 46 letnega Jakoba Dujča iz Vreme.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Dobra državljanska vzgoja je brez verskega pouka nemogoča. »Česky učitel« glasilu češkoslovaške stanovske organizacije priobčuje sledeče: »Mi smo streljali mimo cilja in nismo nikakor pomislili na posledice, ko smo morali zavzeti stališče k zadnjim Habermannovim šolskim prenosom in k izstopom iz katoliške cerkve. Mi smo mislili uvesti v državne šole »posvetno-brezversko mravnost« ali laično vzgojo. Vse, kar smo uspeli uvesti mesto krščanskega nauka, je bil plitev, plehek in prazen pouk o državljskih dolžnostih in slednjič smo se to tako skrajšali, da sploh ni več kaj ostalo. Jaz nisem noben prijatelj cerkve, toda po dolgem tavanju moram priznati, da je verouk vodilni predmet vsega šolskega pouka. Sola danes potrebuje več, kot je rabila nekdaj, ker je postala središče vse državljanske vzgoje. Kot središče vse vzgoje pa neobhodno potrebuje verskega vzgojnega pouka, ki naj usmerja vs drugo.«

AMERIKA

s Razno. V Teele Utah. je umrl John Michelčič iz Praproti v Beli krajini. — V Pittsburghu Pa. je preminul Jože Petrič s Planine pri Vipavi. — V Torringtonu Conn. je odšel v večnost Jože Skulj iz Brakovega pri Velikih Laščah. — V Wenatchee Wash. je zapustil ta svet Ant. Palkovič, doma nekje s Stajerskega. Je zapustil precej denarja. — V Calumetu Mich. je zapel mrtvaški zvon Barbari Spehar iz Bele krajine. — V bližnjem Lauriumu so položili v gomilo Franka Saferja iz Lokey. — V Oregon City je izdihnil Rudol Zadnikar iz Olševka pri Senčurju. — V Leadwille Colo. je umrl Jan Vidmar iz Črne vasi pri Ljubljani. — V Johnstowu City Ill. je zapustila solzno dolino Terezija Burja iz Porebra pri Kamniku. — V Greenburgh Pa. je izdihnila Pepa Gorenjc iz Drame na Dolenskem. — V Chisholmu Minn. je odšla v večnost Franca Podlogar iz Rakitnika pri Postojni. — V Argentini je zapel mrtvaški zvon Antonu Prelcu iz Kala pri St. Petru na Krasu. — V Kansas City. Kan. so položili v gomilo Josipa Rusa iz Travnika pri Loškem potoku. — V Newyorku so djali v grob Jana Skulja od Sv. Križa pri Kostanjevici. — V Readingu Pa. se je preselila v večnost Marija Čudovan iz Boršta v Beli krajini. — V Barbertonu je umrla Marija Znidaršič iz Križne gore. — Smrtno se je ponesrečil v Muse Pa. Alojz Belec iz vasi Gornje Jelenje pošta Dole pri Litiji. — V Eveleth Minn. je izdihnil Lovrenc Smolej iz Kranjske gore na Gorenjskem. — V Chicagi je zapustila solzno dolino Marija Kraus iz Kamnika. — V Wenatchee Wash. je odšel v večnost Anton Pavkovič iz Zavrata v krški okolici. — V Sheboyganu je preminul Nik. Suša iz Radmirja v Savinjski dolini. — V Chicagi je umrl Anton Zidar iz

KATOLIŠKA CERKEV

s To in ono. Vodstvo kongregacije za širjenje vere je dalo poročilo o delu v misijonih. Iz poročila je razvidno, da je v letu 1932-33 bilo za misijone darovano 45.068.440 lir. Skoraj polovico te vsote so dobili misijoni v Afriki in na Kitajskem. — Občinski svet v Lurdu je sklenil, da postavi mali Bernardki, ki je bila lani prišteta med svetnike, spomenik. — Po prizadevanju francoskega društva katoliških novinarjev so nedavno posvetili v Thotonu, v kraju apostolskega delovanja sv. Frančiška Saleškega lepo cerkev. — Katoliških duhovnikov je okrog 312 tisoč. Od teh je v Evropi 200 tisoč, ostali so porazdeljeni na druge kraje sveta. — Katoliške šole v Belgiji je lani obiskovalo 639.000 otrok, državne šole pa le 560.000. — Irski državni predsednik ima — vključ visoki službi — največje veselje v tem, če more vsak dan ministrirati. Pa predsednik ni zadovoljen le s

tem, da je sam dober katoličan, marveč si prizadeva, da bi vsemu javnemu življenju vtisnil pečat katolištva. Vlada je morala ugoditi zahtevi parlamenta, da se izobesi križ v vseh javnih poslopih, med drugim tudi v senatu, parlamentu in na vseučiliščih.

AVSTRIJA

s Hrvatskega šolskega nadzornika dobijo. Te dni je bil v burgendlandskem deželnem zboru soglasno izvoljen za deželnega glavarja inž. Sylvester. V nagovoru je izjavil tudi sledeče: »Če hočem biti pravičen, moram potrditi, da so bile narodne manjšine, predvsem naši vrli Hrvati, vedno na strani države. Zato je naša dolžnost, da to zvestobo Hrvatov nagradimo s tem, da jim izpolnimo željo nastavitve posebnega hrvatskega šolskega nadzornika.

ITALIJA

s Italija in srednjeevropsko vprašanje. Italijansko stališče v srednjeevropskem vprašanju se polagoma jasni. Italija je proti obnovi habsburške monarhije. Je za izpremembo mirovnih pogojev, toda le pod pogojem, da se izvrši v skladu s prizadetimi državami. Priključitev Avstrije k Nemčiji bi pomenila za Italijo vojno. Tako danes. Kakšnih misli bo Mussolini jutri, Bog ve?

s Drobiz. Na Banah pri Trstu imajo v novi vojašnici tudi radio postajo. Tudi tam, kakor že drugod, imajo ukaz, motiti ljubljani-

BANKA BARUCH

15 Rue Lafayette, Paris

Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELOJIA: No 3064-44 Bruxelles. FRANCJA: No 1117-94 Paris. HOLAN-
DIJA: No 1438-66 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: No 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice.

sojzanskega okraja. — V Little Falls, sta preminula Jožefa Fingšt iz Rečice v Savinjski dolini in Anton Trček iz Smrečja pri Vrhniki. — V Evelethu Minn. je odšel v večnost Jan Babnik z Iga pri Ljubljani. — V Greensboro Penna je zapel mrtvaški zvon Alojziju Kosu, doma nekje z Dolenjskega. — V Massillonu O. so položili v gomilo Karla Bukovca, iz Dolenjskega polja pri Soteski. — Avto je do smrti povozil Antona Prelesnika iz dobrepoljske fare. — V Evelethu Minn. je zapustil solzno dolino Jan Skute iz Podgore v Beli krajini.

DROBNE NOVICE

2866 žrtev je zahtevala kuga v zadnjih mesecih v Indiji.

Javne boksarske tekme so prepovedali v Švici, ker se pri njih mladina navaja k surovosti.

Posebno odlikovan je za iznajditelje je ustanovila ruska sovjetska vlada.

Iz politike se hoče umakniti indijski voditelj Gandhi; pravi da je bolan.

120 jezikov govore v Evropi; ruščina je na prvem mestu (120 milijonov ljudi).

Italija želi baše sedaj sporazum z Malo zvezo.

Angleška mornarica bo pozdravljala sv. očeta, kakor vsakega svetnega vladarja.

24 policijskih stražnikov varuje noč in dan sobo, v kateri so spravljani akti o Stalinskih goljufijah v Franciji.

Velika je nevarnost, da se vname v Spaniji državljanska vojna.

Stavko je proglasilo 20.000 belgijskih delavcev.

Marksistični upor na Dunaju se je ponesrečil, ker se železničarji niso pridružili, piše v češkem Brnu izhajajoča »Arbeiter Zeitung«.

Med balkanskimi državami se vodijo pogajanja, da se proglasi turški Carigrad za svobodno pristanišče.

2 milijona letalskih pilotov hočejo izvežbati sovjeti v štirih letih. Vsaj pravijo, da bo tako.

Uradniške plače bo zvišala angleška vlada.

4000 ljudi je zmrznilo na otoku Ucurio v Japonskem morju.

2500 vagonov pšenice je bilo utihotapljenih iz Madjarske v Avstrijo.

Vsak nemški maturant, ki hoče na vseučilišče, mora služiti prej 4 mesece kot tovarniški ali poljski delavec.

2209 nesreč v enem samem letu

Tako smo čitali prošlo nedeljo v »Slovenec«. A to so samo one nesreče, ki vezanje Okrožni urad za zavarovanje delavcev. Pripetile so se tekom enega samega leta in le v okolišju Dravske banovine. Vmes je bilo 29 smrtnih nesreč. Sam Bog ve, kako visoko pa je število nesreč, ki so se pripetile onim, ki pri OUZD niso zavarovani, torej kmetom, obrtnikom, trgovcem itd. — Da bedo, ki jo povzročajo nezgode, vsaj nekoliko omili, je naša domača Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani uvedla posebno zavarovanje za slučaj nezgod. Neposredno pri njej v Ljubljani ali pa pri njenih krajevnih poverjenikih dobite o tem za vsakogar prevažnem zavarovanju točna pojasnila.

Slabo vreme je vedno nevarno za Vaše zdravlje in „nedolžno“ prehlajenje se lahko razvije v težko in dolgotrajno bolezen. Vred tega vzemite takoj po prvih znakih svetovnoznane ASPIRIN tablete z Bayerjevim križem.

V. z. »JUGOSLAVIA« k. d., Zagreb, Gaića 32. Oglaš je registr. pod š. br. 437 od 10. I. 1934.

Doživljaji mohorskega poverjenika

(Konec.)

»Ne vem, kam merijo te besede,« sem pripomnil na to.

»Prišla sem k vam, če bi mi mogli pomagati.« »Najprej moram vedeti, s kom imam opraviti. Kako ti je ime in odkod si prav za prav?«

»Ali me še ne poznate? Saj bo že kmalu tri tedne, odkar sem vavaši fari; pri Oničkovih služim; jeseni imam pa god, Katra sem.«

»Nisem nič slišal o tem. Torej Katra, kaj bi rada?«

»Ena čudna reč! Pravkar sem zvedela — dober človek mi je povedal — da bo letos v Večernicah Mohorjevo društvo sela povest o meni. Več jih je, ki so jo napisali in to samo zato, da se iz mene norčujejo.«

Pri tej priči je v meni zrastle spoznanje, da se za plašnimi očmi Katre skriva modrost, ki s Salomonovo ne zdrži nobene primere, in da v resnici ni nobene podlage za njeno trditve. Da je ne bi zbežal, sem vendarle vprašal: »Kateri so pa oni hudobniki, ki si hočejo tebe privoščiti v povesti?«

»Oni človek, ki mi je to pravil — kdo je to, ne smem povedati — jih ni hotel imenovati. In mi je nazadnje tudi vseno; zadosti je, če vem, da bo v Večernicah taka povest. Sploh je pa sama neumnost in hudobija, da pišejo povesti. Vse povesti pišejo samo zato, da se iz ljudi norčujejo.«

»Katra, morda pa le preslabo sodiš?«

»Le berite povesti, pa boste videli, da imam prav.«

»Prižgal si, mojster, žar'k mi nove luči,« sem si mislil s Prešernom in vprašal: »Ti torej hočeš, naj bi ti jaz v tej zadevi pomagal?«

»Da, saj zato sem prišla. Kar bojim se, da se mi bo zmešalo, kadar na to mislim.« (Kakor sem kasneje zvedel, je bila bojazen te reče odveč, ker je bila že itak vse življenje zmešana.) »Vi ste gotovo znani z gospodi pri Mohorjevi družbi; zato vas prosim, da stvar takole izpeljete. Če one povesti še niso natiskali, jim prepovem, da bi jo natiskali. Ampak to bo skoro gotovo že prepozno, ker v par mesecih bodo knjige že izšle. Ako pa je povest že natiskana, recite, da jaz zahtevam takoj iz Večernic, kar jih bo šlo v našo škofijo, morajo izrgati to povest, ker v tej škofiji me ljudje marsikje poznajo; za druge škofije mi že ni toliko, četudi bodo brali o meni, ker me ne poznajo. Vse to pa velja samo za letos, ker drugo leto bom itak šla drugam iz te dežele, na Hrvaško ali v Beograd, da le teh ljudi ne bom več gledala. Potem lahko namažejo o meni deset povesti, če jih hočejo, da me le tukaj ne bo. Torej lepo vas prosim, storite mi to dobroto, vam bom večno hvaležna.«

»Katra, le brez skrb! Zagotovim te, da letos o tebi ne bo nobene povesti v Večernicah in si nikar ne napravljaj radi tega nepotrebnih skrbi.«

»Pa da boste gotovo pouredovali.« »Kar sem rekel, je, kakor bi bilo pribito.« »Kdaj smem k vam priti, da bom zvedela, kako ste opravili?« »Kadar bočeš.« »Ali smem priti čez pet dni, da bom prej mirna?«

»Lahko prideš. Za danes srečno, z Bogom!« Morda še isti dan sem poizvedoval pri Oničkovih, kako je z njihovo dekle in bil tedaj samo potrjen v svojem prepričanju, da bi se bridko motil, kdor bi iz imena naše Katre sklepal na kako sorodnost njenih dušnih zmognosti z onimi njene zavetnice sv. Katarine, ki jo častimo kot priprošnjo za pravi um in pravo pamet.

Ni težko uganiti, koliko me je zamudila ta zadeva; rečem le to: če bi vsi ljudje imeli z vsemi zadevami toliko posla kot jaz v tem primeru, bi bil ves svet brezposeln.

Točno v napovedanem roku je Katra zopet prišla.

»No, kako ste opravili?«

»Vse v redu, Katra! O tebi letos ne bo nobene povesti.«

»Kaj ne, da je res, da so hoteli izdati ono povest?«

»Katra, nič ne razmišljaj o tem. To ti rečem: vse je v redu.«

»Ali ni bilo prav, da sem vas naprosila za pomoč?«

»Brez dvoma, vsakdo se sme potegniti za svojo čast.«

»Od skrbi in žalosti nisem mogla spati. Vedno sem se bala: kaj bo, če bodo po celi fari in še drugod brali o meni! Ali jih je pri vas veliko, vpisanih v Mohorjevo društvo?«

»Se ne morem pritožiti. Da bi se le vedno držali na tej višini!«

»Vidite, koliko bi jih že samo tukaj bralo in se smejalo na moj račun! Pa da morejo biti ljudje tako grdi! Jaz druge pustim pri miru, naj pa še drugi mene pust! Vesela sem pa le, da se je stvar tako srečno iztekla. Ne vem, kako bi se vam za dosti zahvalila. Kaj sem vam pa sedaj dolžna?«

»Nič, Katra, nič.«

»Nekaj morate vzeti za trud.«

»Če pa rečem, da nič ne vzamem, zase tudi ne pare; ako hočeš na vsak način kaj podariti, vzamem, ampak le za cerkev; naša cerkev je itak največji občinski revež.«

»Pa naj bo za cerkev, saj rada dam. Stokrat hvala vam!«

Tako je cerkev obogatela za kakih pet dinarjev, Katra pa vsa srečna odšla in čez nekaj mesecev izginila iz naših krajev ter šla služiti v tujino.

Še danes pa je zame nereseno vprašanje, ali jo je res kdo brezsrčno nalaгал o oni povesti ali pa je bilo sploh vse to le izrodek njene bolne domišljije.

★

Za Miklavža smo dobili knjižni dar Družbe sv. Mohorja. Večernice niso objavile nobene povesti o Katri. Koledar pa je izkazoval za našo župnijo v primeri s prejšnjim letom štiri ude priprave.

KAJ JE NOVEGA

Več svobode tisku

Pod tem naslovom priobčuje »Trgovski list« članek sledeče vsebine:

Našemu tisku je treba dati možnost za nepristransko in odkrito razpravljanje in treba ga je smatrati kot dragocenega sodelavca v službi državne dobroliči. Nekateri narodni poslanci so poudarjali v belgrajski narodni skupščini nujno potrebo, da se da večja svoboda tisku, ker je zlasti v boju proti korupciji tisk najmočnejši zaveznik. Ali nekateri tega še vedno nočejo uvideti, ker jim je še preveč v ušesih šum in oni krik, ki so ga povzročali listi v do skrajnosti razpaljeni strankarski borbi. Toda ti časi najtežjih strankarskih bojev so minuli in zato so se začele polagoma tudi vračati stare državljanske svoboščine. — Tako so danes zopet dovoljene nove politične stranke, zopet so mogoča politična zborovanja in ustavno življenje se je začelo na vsej črti.

Tolmač vsega ustavnega življenja, njegova živa slika pa je časopisje in zato mora

tudi ono dobiti nazaj vsaj toliko svobode, ki je potrebna z ozirom na novo ustavno življenje. Saj ni prav nobena težava, da se prepreči nekdanji izrodki časopisnega boja, a da se vendar omogoči časopisju, da ostane delaven soborec za zboljšanje razmer. Zlasti pa je to potrebno v času, ko se tudi z najvišjih mest poudarja potreba odločnega boja proti korupciji. Brez dejanske pomoči časopisja je uspeh tega boja dvomljiv, zakaj šele s tem, ko daje časopisje v javnosti temu boju potreben poduporek, je tudi njegov izid nedvomno zmagovit.

Več svobode tiska je zato prav tako nujna potreba, ko boj proti korupciji, ker je oboje neločljivo zvezano. Skupščina, ki je že v celi vrsti govorov to misel tudi izrekla, naj gre v tej stvari do konca in napravlja bo v resnici veliko delo. Za resno kritiko mora biti vedno mesta in zato naj se uresniči predlog, da treba dati tisku možnost za odkrito in nepristransko kritiko.

Zaostajanje sečne kisline v telesu je za mnoge organe pravi strup. Najprej čuti človek splošno neugodje, utrujenost, nervoznost, slabo spi, in in tam ga kaj zaboli. Vse to so neki nejasni znaki notranjega zastajanja. Za tem obole ledvice, srce, krvne žile, jetra, sledi protin itd. Četudi taki ljudje čisto izgledajo zdravi, vendar hitro podležejo vsaki bolezni, ker imajo mnogo strupa v sebi. Najmočnejše prirodno sredstvo za raztapljanje in izločevanje sečne kisline iz krvi je litij. Kadenske vode (Zdravilni la Kraljev vrelec) pa so najmočnejši litijski vrelec cele Jugoslavije in so radio-aktivni.

d Mastne podkupnine. V francoskem parlamentu so izvolili poseben odbor z nalogo, naj preišče, kdo je dobil kakšne podkupnine od velikega sleparja Stavijskega. Že dosedaj je ta odbor ugotovil, da so dobili: poslanec Bounaure 400.000 frankov, ravnatelj Romagnina 8 milijonov frankov, neki Tribu 8 milijonov frankov, zavarovalnica »Confiance« 1 milijon frankov, ravnatelj te zavarovalnice 100.000 frankov, bivši poslanec Baille 8 milijonov frankov, časniki Dubarry 200.000 frankov, časniki Ajmard 50.000 frankov, časniki Levy 300.000 frankov. Tako korupcijo so odkrili v Franciji.

»Karitas« je med drugim izplačala takoj cele zavaroane vsote tudi Voglarju Martinu v Nadbišcu v Slov. goricah in Vodušku Ivanu v Mariboru.

MED BRATI HRVATI

d Sporazum med mlekarji in kmelovalci na Hrvaškem. Kakor so že časopisi poročali, so se na Hrvaškem uprli kmetje proti mlekarjskim trgovcem, ki so jih izkoriščali ter jim plačevali mleko po izredno nizkih cenah in še te so jim plačevali v blagu, tako da kmet sploh ni videl denarja. Skoro 14 dni je trajal ta spor in obstojala je nevarnost, da ostane Zagreb brez mleka. Banska uprava Savske banovine je posredovala in tako je bil dne 9. t. m. dosežen sporazum med mlekarji in kmeti, ki velja za tri mesece. S tem sporazumom so se mlekarjski trgovci obvezali, da bodo kmetom plačevali mleko po 1 Din liter, da ne bodo opustili svojih prejšnjih nabiralnic za mleko. Nadalje bodo mleko poravnali v gotovini in ne več v blagu, iz svoje službe bodo odpustili vse nepošteno nabiralce. Če ugotovijo, da je mleko slabo, ga morajo tekom 24 ur vrniti nazaj dobavitelju. Kmetje se obvežejo, da bodo dobavljali samo zdravo, neposneto, »epoko« eno mleko. Pri kontroli ob prevzemu mleka mora biti zraven tudi zastopnik kmetov. Tudi ne bodo kmetje prodajali drugim mleka pod določeno ceno. Trgovci in kmetje bodo skupno delovali na tem, da se ukine trošarina na mleko, maslo in sir. — Tako se je posrečilo organiziranim kmetom izvojevati zmago nad mlekarjskimi trgovci, ki so jim plačevali mleko celo po 40 para za liter. Na Hrvaškem namreč nimajo še mlekarjskih združenj, kakor so v Sloveniji, zato je vsa kupčija v rokah trgovcev. Njim je zagrozilo tudi mesto Zagreb, ki je bilo odločeno, da skupaj z banovino ustanovi mlekarjske zadruge in lastno centralno mlekararno. Zato so se morali dati in skleniti s kmeti ta sporazum.

d Italijanom na pomoč. Naši mornarji so rešili neko italijansko motorno jadrnico in vso posadko, ki bi se bila pri otoku Šoška kmalu potopila.

d Premetena želva. Te dni so ribiči pri otoku Hvaru imeli veliko srečo. V svoje mreže so vjeli veliko morsko želvo, ki je tehtala

DOMAČE NOVICE

d Birmovanje v ljubljanski škofiji. (Nadaljevanje.) II. Dekanija Radovljica: 26. Ovsice v ponedeljek, 7. maja; 27. Dobrava v torek, 8. maja; 28. Kamna gorica v sredo, 9. maja; 29. Kropa v četrtek, 10. maja; 30. Zasp v petek, 11. maja; 31. Gorje v soboto, 12. maja; 32. Bled v nedeljo, 13. maja; 33. Bohinjska Bela v ponedeljek, 14. maja; 34. Ribno v torek, 15. maja; 35. Bohinjska Bistrica v sredo, 16. maja; 36. Srednja vas v četrtek, 17. maja; 37. Koprivnik v petek, 18. maja. — III. Dekanija Novo mesto: 38. Novo mesto v nedeljo, 3. junija; 39. St. Peter v ponedeljek, 4. junija; 40. Šmarjeta v torek, 5. junija; 41. Bela cerkev v sredo, 6. junija; 42. Brusnice v četrtek, 7. junija; 43. Stopiče v petek, 8. junija; 44. Podgrad v soboto, 9. junija; 45. Šmihel v nedeljo, 10. junija; 46. ponedeljek, 11. junija; 47. Toplice v torek, 12. junija; 48. Poljane v sredo, 13. junija; 49. Črmošnjice v četrtek, 14. junija; 50. Soteska v petek, 15. junija; 51. Prečna v soboto, 16. junija; 52. Mirna peč v nedeljo, 17. junija. — IV. Dekanija Trebnje: 53. Trebnje v nedeljo, 27. maja; 54. Mirna v torek, 19. junija; 55. St. Rupert v sredo, 20. junija; 56. St. Janž v četrtek, 21. junija; 57. Sv. Trojica v petek, 22. junija; 58. Trebelno v soboto, 23. junija; 59. Mokronog v nedeljo, 24. junija; 60. Sv. Križ v ponedeljek, 25. junija; 61. Čatež v torek, 26. junija; 62. St. Lovrenc v sredo, 27. junija.

d Zdravniška zbornica si je izbrala novega predsednika v osebi vseučiliškega profesorja dr. Koširja. Dobil je 248 glasov. Lista dr. Tičarja je ostala z 215 glasovi v manjšini.

d Zborovanje bojnikov, ki se je vršilo preteklo nedeljo v Mariboru, se je udeležilo nad 3000 ljudi. Tabor je v vsakem pogledu zelo lepo uspel.

d Razveljavljene občinske volitve. Razen doslej navedenih je upravno sodišče v Celju razveljavilo tudi občinske volitve na Gomilskem in pri Sv. Juriju v Ščavnici.

d Tovarno in sportsko pristanišče bodo zgradili v letu 1935. in 1936.* ob Ljubljani in sicer v Trnovem, kjer je bil rečni promet že v prejšnjih stoletjih zelo razvit.

d Za lovec. V loviščih grofa Attemsja iz Slov. Bistrice je padel pod strelčevo kroglo divji merjasec-velikan, ki je tehtal sedaj ob koncu zime 165 kg. — V Dravi v bližini Mežice pa so ujeli splavarji veleposesnika Franca Plazuže 35 kg težkega soma, kar je za dravske vode velika redkost.

— **Pri prehlajenjih, hripi, vnetju vratu, zabreklosti bezgavk, živčnih boleznih, trganju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravne »Franz-Josef« grenčice poskrbi za vsakodnevno izpraznjenje črev.** Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje »Franz-Josef« voda po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi.

d Tako srečnih je pa malo. Maja bo tri leta, kar je posestnik in mlinar na Gorenji Pirosi pri Cerkljah ob Krki Vegelj Jože zadel v državni loteriji 125.000 Din. S tem denarjem je preuredil svoj mlin in izboljšal vinograd. Delavci so lepo zaslužili, on pa povečal vrednost svojega imetja. Zadnji teden pa so ljudje staknili glave skupaj in si zašepetali, češ: Vegelj je že zopet zadel. In res! Oni petek je pripeljal domov 70 jurčkov, ki jih je zadel.

d Vzamemo na znanje. V svoji 20. številki napada marksistična »Delavska politika« »Domoljuba«, ker je svetu razodel, da so glavni dunajski socialno-demokratski voditelji židovskega pokolenja. »Delavska politika« izjavlja, da so avstrijski sodrugi dali i katoliški i židovski veri že davno slovo in da se sploh pokašljajo na vse vere. Vzamemo na znanje in zanesljivo pričakujemo, da »se bodo naši gospodje sodrugi, ki z dunajskimi soglašajo« pokašljali na vse vere tudi pri agitaciji za morebitne volitve.

VINO

pristno in poceni dobite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani

Zahtevajte Gaglova vrtna semena!

154 kg. Veliko žival so ribiči prepeljali v Split, da jo tam razstavijo in s tem zaslužijo nekaj par. Želvo so privezali za ladjo z dolgo vrvo. Ponco pa je želva pregrizla vrv in ušla.

d Od premožnih davčnih uradnikov v Zagrebu zahtevajo pojasnila, kako so prišli do premoženja.

d Brez luči. Izložbe trgovcev v Osijeku že 14 dni niso razsvetljene vsled spora osječkih trgovcev z mestno elektrarno.

PO SRBSKI ZEMLJI

d Narodna skupščina je sprejela v podrobnosti celo vrsto proračunov posameznih ministrstev. Proračun vojnega ministrstva je bil sprejet soglasno. Narodni poslanec Stanič je ostro kritikoval delovanje prometnega ministra Radičevića, ki je nato v triurnem govoru zavračal očitke. Večina poslancev mu je ploskala. Stanič, bivši prometni minister je izjavil, da ostane pri svojih trditvah. K besedi se je oglasil tudi ministrski predsednik Uzunović, pozivljajoč k razsodnosti. Poudarjal je razliko med gradnjo z lastnim in gradnjo z izposojenim denarjem in je v svrhu presoje navedel iz lastnega doživljanja sledeč zanimiv slučaj: »Židal sem hišo na kredit. Zadožil sem se pri Upravi fondov za 2 milijona. Kaj mislite, koliko bom plačal Upravi fondov za ta dva milijona posojila? (Medklic: Še dva milijona.) Ni dovolj samo še dva milijona. Skozi 25 let moram plačevati po 200.000 Din letno. To pomeni, da bom v prvih 10 letih plačal dva milijona, nato pa bom moral še celih 15 let plačevati še nadalje po 200.000 Din letno, tako da bom plačal še tri in pol milijona dinarjev, z drugimi besedami bi se reklo, da sem samega sebe oškodoval za tri in pol milijona dinarjev in da lahko sedaj dolžim upravo fondov, da me je oplačala za tri milijone Din. Ne drži pa ne eno ne drugo.« — Proračun prometnega ministra je večina sprejela in nato vzela v pretres proračun za kmetijstvo. Ob tej priliki so nekateri poslanci poudarjali potrebo kmetijskih zbornic.

d Radikalno-socialna stranka dr. Janjica se je uredila v vseh devetih banovinah in bo sedaj zaprosila ministrstvo za končno odobritev obstoja in delovanja.

d Ustanovitev jugoslovansko-italijanskega odbora pripravljajo v Beogradu, da bi na ta način dosegli boljše gospodarske odnose s Italijo.

Stare rane na nogah, rokah i. t. d. zanesljivo in hitro zaceli preizkušeno zdravilo »FITONIN«. Izreden učinek so potrdili odlični zdravniki in znanstvene institucije. — Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju dve steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 17 pošlje brezplačno: »FITONIN«, dr. s. o. j., Zagreb 1-78. (Očrbr. po min. soc. pol. in nar. zdr. Sp. br. 611 od 21. aprila 1933.)

d K trošarini na olje in tolsče za mazanje. Finančno ministrstvo je pojasnilo, da ricinovo olje (za lekarniške in druge namene), laneno olje za proizvodnjo tirneža, rdeče olje za tekstilno in usnjarsko stroko, mazila za obutev (paste za čiščenje čevljev), tolsče za čiščenje pušk, tolsče za mazanje tal itd. niso trošarinski predmeti po zadnji trošarinski uredbi, ki je stopila v veljavo dne 20. februarja. Izvzet je primer, če se ricinovo olje porabi za mazanje strojev in motorjev, n. pr. pri zrakovplovstvu ali ako se laneno olje porabi za mazanje strojev. — Na to dejstvo opozarjamo ti-

ste, ki so že pohiteli z zvišanjem cen na navedene predmete.

d Pet kozličev je vrgla koza kmeta Dimetrija Stevanovića v Coki v Banatu. Ta koza je že prej dvakrat imela po štiri mladiče. Tudi zadnji mladiči so vsi zdravi.

d Število orožnikov se je znižalo od 18.210 v letu 1933. na 17.977 letos, kakor je navedel notranji minister Lazić v svojem poročilu v narodni skupščini.

d Vsi delavci so zapustili delo v rudniku »Jelašica«, ker že več mesecev niso prejeli nobene plače.

Za zdravljenje vsakovrstnih ran, lisajev, turov in drugih kožnih bolezni in ranitev priporočajo številni zdravniki »Fitonin«, ki preprečuje infekcijo, ustavlja krvavitve in naglo celi rane. Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju dve steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 17 pošlje zastoj »Fitonin«, dr. s. o. j., Zagreb 1-78.

NESREČE

d Stanovanjsko hišo je uničil požar Mihaelu Bezenšku v Vrhovdolu pri Limbušu v mariborski okolici.

d Gospodarsko poslopje je uničil požar posestniku Jožetu Španingerju v Framu na Štajerskem.

d Ogenj je uničil gospodarsko poslopje, hlev, svinjake, skedenj, drvarnico, slamoreznico, mlatilnico in veliko krme daleč znanemu sadjarju Alojzu Podobnikarju v Brezji pri Dobrovi pri Ljubljani.

d Na njivi sta zgorela. Kmet Vojislav Stanković iz Četereža pri Zabarju v Vojvodini je šel na polje orat. Seboj je vzel 5 let starega sinčka Radiša in 8 letno hčerko Veroslavo. Otroka je spravil v poljsko kolibo, da ju je skril pred mrzlim vetrom. Ker pa je otroka vendar le zeblo, sta v kolibi zakurila, da bi se ogrela; oče pa je medtem daleč na njivi oral. V sled hudega vetra so se švigajoči plameni prišli lesene kolibe, ki je naskrat s plamenom zagorela. Otroka sta se kajpada prestrašila in sta začela vpiti na pomoč očeta. Ko je na njuno vpitje prihitel oče, je sinčka našel že mrtvega, hčerko pa vso v plamenih. Naglo jo je odnesel k zdravniku, a otrok je čez dve uri umrl.

d Ko so se otroci igrali pri trgi za gramoz, je ta padla na triletnega Tončka Bergleza in ga pobila do smrti.

d Pri delu v gozdu se je smrtno ponesrečil Matija Turk, posestnik s Hriba pri Hinjah.

d Vsi trije so bili mrtvi. Mladi oče Vajs iz Gorenje vasi pri Šmarjeti je šel na delo in za njim še njegova žena. Pustila sta v hiši svoje tri nedoletne otročičke, izmed katerih je bil največji štiri leta star. Ko sta se okoli polodne vrnila domov in stopila v sobo, je bila ta vsa v dimu. Ko se ozrela po otrokih, so bili vsi mrtvi. Vnele so se čunje na peči, okna pa kljub gorkemu vremenu trdo zaprta.

d Na razbeljeno ploščo štedilnika je padla in umrla na zadobljenih poškodbah neka dve in pol leta stara deklica v Reštajnu nad Rajhenburgom.

d Voda ga je odnesla. Posestniku Golundru v Veržetu je odnesla Mura mlin ter ga razbila ob mostnih stebrih. Golunder je reševal dele mlina s čolnom, pomagalo mu je pa pri delu šestero sosedov, med njimi 25 letni posestniški sin Franc Gaberc. Ko so peljali naložen čoln k bregu, je zajel vodo in vseh sedmero je padlo v reko. Rešili so se vsi razen Gaberca, ki ga je voda odnesla ter je utonil.

d Ženo bivšega predsednika častniškega združenja v Zagrebu je zadela te dni iz-

Delo na polju je naporno

Naporno je pa tudi pranje. »PERION« pralni prašek Vam to delo olajša.

Zahtevajte ga pri Vašem trgovcu, ki Vas bo rad posreževal. Vaše perilo bo po pranju snežnobelo in še bolj trpežno.

redna smrtna nesreča. S četrtega nadstropja ji je padlo na glavo tovorno dvigalo in jo popolnoma zmečkalo.

d Plin je zadušil 67 letnega dninarja Zganaka Franca in Rozmana Franca, uslužbena pri Rudolfo Janiču, veleposestniku v Zalcu.

d Nezgode. Lonec vrele kave je prevrnila nase 4 letna delavčeva hči Milka Brezingerjeva iz Ljubljane. Dobila je opekline po vsem telesu. — S strehe je padel in se hudo poškodoval gostilničar France Valant iz Sevnice ob Savi. — V Trbovljah je pri telovadbi padel z bradlje 28 letni rudar Alojzij Žlak in dobil težke poškodbe na glavi in vratu. — Obe nogi je odrezal vlak v Domžalah cariniku Francu Fuggerju. — Pri Sv. Duhu v občini Stara Loka je padlo drevo na 35 letnega Lovrenca Porento in mu prizadejalo resne notranje poškodbe.

— Pri nagnjenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz-Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo.

NOVI GROBOVI

d Krije vse odeja ena... V Mostah pri Ljubljani je umrla Kristina Zupanova. — V Kamniku je preminul vodja pisarne okr. načelstva 57 letni Franc Krek. — V Gorici je mirno v Gospodu zaspala 76 letna Neža Kamusič roj. Rijavec. — V Mali vasi pri Trebnjem je izdihnil 77 letni veleposestnik Mihael Lah. — V Horjulu je zapustila solžno dolino gostilničarka Ana Cepon roj. Rihar. — V zagrebški bolnišnici je odšel v večnost predstojnik okrajnega sodišča v Ljubljani dr. Ernest Kobe. — V Spitaliču so pokopali Franciško Učakar, mater g. župnika v Kolovratu. — V Tržiču so položili v grob trgovca Nikolaja Theuerschucha. — V Šoštaju je zapel mrtvaški zvon soprogi tovar. ravnatelja Julijani Goričarjevi. — V Guštajnu je umrl viso-

košolec Večko Edvard. — V Naklem je zapustil solzno dolino 62letni posestnik Franc Azman. — V Ljubljani so umrli: 81letna Ivana Schott, Ivana Klarer roj. Holecsek, Antonija Boltavzer, vdova po dež. sod. svetniku Adela Jenčič roj. Andolšek, Franc Celestina in Mary Schlehan. Naj počivajo v miru!

RAZNO

d Zaposlitev kmetijskih delavcev v Franciji. Na nestrana vprašanja glede te zaposlitve sporočamo, da se nam doslej ni posrečilo dobiti naslova, ki bi tako delo preskrbel. Nekaj sezonskih delavcev je spravila tja doslej borza dela v Murski Soboti, toda le Prekmurci. Splošno se ne pohvalijo. Pravijo, da jih francoski kmetje izrabljajo in večkrat ne drže bese glede plače. Zato je treba pri tej stvari velike previdnosti.

d Vsled zlorabe z občinskimi potrdili so zaprli župana v Dornišu v Bosni.

d Vsled poverbe je bil obsojen na štiri leta ječe upravitelj pošte v Carevem selu.

d 20 milijonov Din znaša proračun mesta Sarajeva.

Ko se začne cevi poopnevat, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša naval krvi.

Spomladanska vest za mlado in staro

Moderna doba nas je dovela do tega, da se vse preveč oddaljujemo od naravnega, prirodnega, in da se preveč zatekamo k umetnemu, narejenemu. Toda premišljena, skrbna mati priroda nam daje zlasti v spomladanskem času presnavljanja čudovit migljaj, da se tudi v nas zbudi težnja po naravnem prerodenju. — Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da so se ljudje vzlic nagnjenju do neprisilnega vendar že precej poboljšali, zakaj medtem ko še pred nekaj desetletji nihče ni mislil na to, da bi spomladi kaj storil za svojo zdravstveno obnovo in naravno pomladitev, so danes že zelo v navadi tako zvana spomladanska zdravljenja, od katerih je splošno priljubljeno pomladansko zdravljenje s Planinka-čajem, ki je že v najširših krogih zelo razširjeno.

Z gotovostjo je pričakovati, da bo videl prihodnji rod bolj odporne in zdrave ljudi, kakor jih vidimo mi. To pa prav zaradi tega, ker se že sedanjim rod pravočasno bori proti staranju. Pozna namreč vzroke prežgodnjega poapnenja žil prav tako kakor usodne posledice neredne prebave, ki razdira staniče in kraja življenje, ter iz tega razloga tudi že pozna velikanski pomen pravičnega čiščenja in obnavljanja krvi.

Dandanes se je na primer v preminogih družinah že čisto udomačilo 6- do 12 tedensko spomladansko zdravljenje s Planinka-čajem Bahovec. To pa zaradi tega, ker je sestavljen večinoma iz izbranih zdravilnih planinskih zelišč, ki slovijo po svoji učinkovitosti pri slabi prebavi in napenjanju, zlati žili, srčnem zamačenju in srčni oslabelosti, pri poapnenju žil, slabokrvnosti in s tem združeni nespečnosti, nervozni in glavobolu.

n K Mariji na Trsat gremo o Binkošti s posebnim romarskim vlakom. Polovična voznina, brezplačen izlet z ladjo po morju na otok Krk. Do 8. aprila moramo imeti pogodno število romarjev. Romarski list »Preporod«, kjer so vsa podrobna, dobi vsakdo zastoj, če gre potem z nami ali ne. Javite svoj naslov po dopisnici na naslov: »Sveta vojska«, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 17.

n Devica Marija v Polju. Na praznik sv. Jožefa ob 8 jutraj priredi »Združenje borcev« na vrtu društvenega doma javen shod, na katerega se vabijo vsi bivši vojaki iz svetovne vojne ter vsi, ki so odslужili vojske v Jugoslaviji.

»Mama, ali lahko dobim še košček potice?«
»Glej ga fant, saj sem ti ravnokar dala kos, kam pa si ga dal?«
»Zgubil sem ga.«
»Kako to, da si ga zgubil?«
»Je vprašala mati s skrbjo.«
»V usta sem ga položil in kar zgubil se je,« se je odrezal navihani Pepček.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

S tem važnim vprašanjem se bavi vsi, ki trpe na astmi, katarju pljučnih vršičkov, zastarelem kašlju, zasluženju, dolgotrajni hripavosti in hripi, pa do sedaj še niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe od nas

popolnoma brezplačno knjigo s slikami,

ki jo je spisal dr. med. Guttman, bivši šef-zdravnik zavoda za finzenkuro, o temi »Ali so pljučne bolezni ozdravljive«. Da omogočimo vsakemu lakemu bolniku spoznati njegovo bolezen, smo se odločili v interesu solistnega blaga odpustiti to knjigo vsakemu zastoj in pošlino prosto. Napisati je samo dopisnico (frankirano 2 Din 175) s točnim naslovom: **PUHLMANN & Co., BERLIN 595 Mûggestrasse Nr. 23-25 a.**

Dobreno od ministrstva socialne politike, sanitetsko oddeleje S. Br. 2416 od 12. XII. 1933

Na sloviti Eiffelov stolp v Parizu, ki je visok 300 metrov, so postavili toplomer, ki je dolg 160 metrov in ki je ponoči razsvetljen. Vsak hip Parižan lahko pogleda, koliko mraza ali gorkote je v francoski prestolnici. Razdalja za posamezne stopnje znaša tri metre. Lestvica se začneja 12 stopenj pod ničlo in konča s 33 stopenj nad ničlo. Ponoči je pogled na Eiffelov stolp toliko bolj učinkovit

Manuzurski cesar Pu-Yi s svojo ženo v narod. mu.

★

Javna zahvala.

Podpisani Jenko Franc, posestnik iz Morčih smaram za svojo dolžnost zahvaliti se

Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani

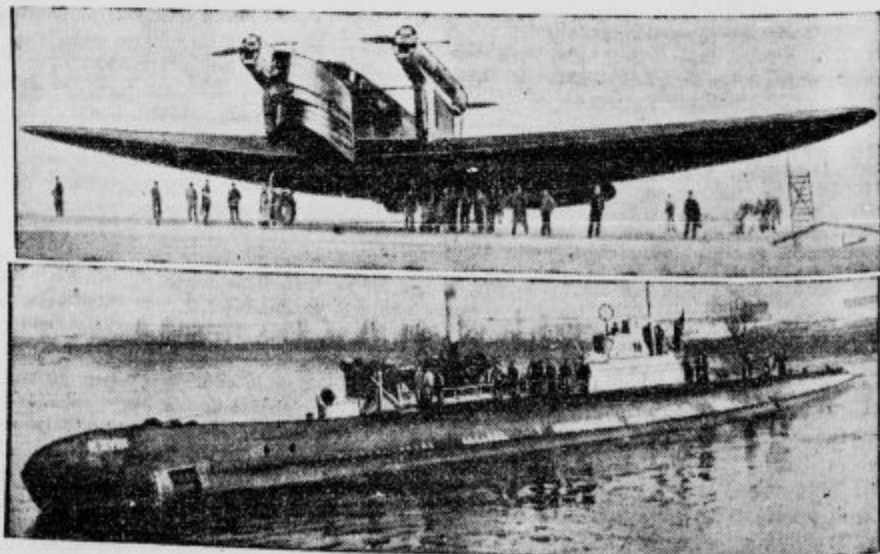
za njeno hitro in kulantno ocenitev moje pogorele hiše in hleva ter za takojšnje izplačilo odškodnine.

Ljubljana, dne 9. marca 1934.

Jenko Franc.

★

Ona (snubec): »Jaz bi rada poročila pametnega moža.«
— Snubec: »Pametni možje se sploh ne poroče.«

Zgoraj najnovejša francosko letalo za metanje bomb. Letalo je zgrajeno iz kovine. Kljub temu doseže brzino 320 km na uro. — »K 18«, ena izmed petih novih holandskih podmornic, ki je bila pravkar izpuščena v morje. Svet se torej še vedno oborožuje. Zasluga za to gre v prvi vrsti raznim fašizmom, italijanskemu in nemškemu

PO DOMOVINI

Kancler je govoril

Dne 4. marca 1934 se je vršilo v Beljaku zborovanje koroških kmetov. Do 30.000 ljudstva je dospelo iz vseh krajev Koroške in vzhodne Tirolske. Med drugimi so došli tudi slovenski kmetje in delavci z Zile, iz Roža in Podjune, da slišijo svojega kanclerja dr. Dollfussa.

O dunajskih dogodkih se je izjavil: Radikalno krilo socialno demokratske stranke je pripravljalo meščansko vojno. Devet desetih delavstva pa se je od tega krila ločilo. Tem delavcem gre prva zahvala, da se je izjalovila zla namera. Strokovne organizacije, ki so delale politiko, so razpuščene, na njihovo mesto stopi sedaj strokovna zveza avstrijskih nastavlencev in delavcev. Naloga vlade bo, da delavce dodeli posameznim poklicnim skupinam. V teku prihodnjih tednov izide nova ustava, zgrajena na poklicnih stanovih in z avtoriternim vodstvom. Dotlej, da se uveljavlja nova ustava, bo treba najti prehodnih oblik. Tudi Koroška dobi svojo poklicno stanovsko ustavo, ohrani pa v glavnem samoupravo. Uprava,

predvsem deželna vlada pa se mora ločiti od politike.

»Varovati hočemo na ozemlju v Alpah in ob Donavi nemško kulturo in nemško svojstvenost. Na tem ozemlju pa imamo še druge, manjše narode in tudi njihovo narodno posebnost hočemo ščititi. Prav pristržno moram danes pozdraviti državi zveste koroške Slovence, ki so se v tolikem številu udeležili tega zborovanja. Samoočebni je umevno, da se bo varovala njihova narodna svojstvenost.«

Pripomba »Koroškega Slovenca«: Prvič v avstrijski zgodovini smo čuli od moza, v katerega rokah je usoda države, dobrohotno in naklonjeno besedo tudi nam, koroškim Slovincem. Bila je seve samo šele izjava, vendar kanclerjeva izjava pred množico tridesettisočih! In množica ji je burno pritrdjevala. Hvalni smo zanj dr. Dollfussu, ker je opravičil naše zaupanje v novo, krščansko Avstrijo. Iskrena je naša želja, da se to zaupanje v sledečem razvoju utrdi in poglobi tudi ob dejanjih. Naša pripomba: Obljuba dela dolg.

Igra.
(Ig.)

V nedeljo 18. marca priredi naše prosvetno društvo igro »Domen« v društveni dvorani ob 3 popoldne za okoliške vasi. Igro ponovi društvo v nedeljo 25. marca ob pol 8 zvečer. V januarju in februarju so imeli društveni člani na teden po štirikrat prosvetne večere s poučnimi predavanji. Zato ni priredilo društvo v tem času nobene igre. Samoposebi je razumljivo, da je zato povpraševanje in želja po kaki igri splošna. Letos bo ta igra najbrž zadnja, ker po veliki noči se bo začelo delo na polju. Zato vabljivi vsi prijatelji lepe ljudske igre in petja v društveni dvorani!

Za lepo petje.
(Šenčur pri Kranju.)

V naši fari zanimanje za cerkveno petje vedno bolj raste tudi po podružnicah. Zato postaja potreba po cerkvenem harmoniju z vsakim dnem bolj očitna. Najbolj si žele harmonija Visočani. Zato priredi na prošnjo Visočanov šenčurški župni urad na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca 1934, ob treh popoldne v cerkveni dvorani v Šenčurju gledališko predstavo »Roza Jelodvorska«. Zanimanje za predstavo je veliko. Saj je igra vzeta iz starodavnega grajskega življenja! Je zelo lepa in poučna. Ima sedem dejanj in mnogo petja. Igralci navdušeni in skrbno naučeni! Ves čisti dobiček dobi visočka cerkev, da kupi harmonij. Pripravljeni smo, da bo prišlo tudi veliko okoličanov!

Pasijon.
(Cerknica.)

Pasijon, trpljenje in smrt Jezusa Kristusa v 10 slikah, po F. S. Finžgarjevi priredbi, uprizori Kat. akcija v Cerknici. Prva predstava bo na tiho nedeljo 18. marca ob pol 20, druga na praznik sv. Jožefa popoldne ob 15, namenjena zlasti za okoličane. Vstopnice so v prodaji v trgovini Lovko. Za okoličane je namenjena tudi predstava na velikonočni ponedeljek ob 15. Na svetno nedeljo, na veliki četrtek in na belo nedeljo bo pričetek predstave ob pol 20. Ker je zanimanje po vseh okoliških farah že sedaj veliko, priporočamo, da si vstopnice pravočasno preskrbite.

Zavod sv. Terezike.
(Ponikve-Dobrepolje.)

Usmiljene sestre sv. Križa so kupile posestvo nekdanje železne topilnice v Ponikvah. Postavile so tu zavod sv. Terezike, ki je že deloma gotov.

Za spomladansko zdravljenje

čiščenje krvi in pri slabi prebavi uporabljajte znani PLANINKA-ČAJ BAHOVEC. Pristen je le, če nosi:

1. zaščitni žig, — 2. ime proizvajalca: Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana, — 3. paket mora biti vezan in plombiran

Torej za spomladansko zdravljenje samo pravi

„PLANINKA-ČAJ BAHOVEC“ iz Ljubljane.

Ileg. pod Sp. br. 76
od 3. 11. 1932

KRIŽEV POT

(Nadaljevanje.)

Eleanor je pogledala živi klobčič ničvrednih človeških bitij, ki so bila slepa od vina in brez uma od jeze in togote zoper neznanu stvar, ki je povzročila, da so popadali po tleh. Stopila je poleg Gilberta in se ga skoraj dotaknila.

»Tukaj ne moreva ostati,« je rekla. »Ne smete dopustiti, da bi me ti divjaki spoznali.«

»Držite se med menoj in zidovjem,« je odgovoril skoraj zapovedujoče.

Z mečem v roki je stopil čez oni dve stopnici na cesto in si začel delati pot med hišami in pijano tolpo. Izpočetka ni šlo lahko. Eden je kakor nor planil nadenj, da bi ga ustavil; on ga je pa vrgel v stran; drugi je potegnil bodalo, Gilbert pa ga je udaril z mečevo ploščino po senci, da se je zvalil po tleh. Tako ni trajalo dolgo, da so se pijanci zbalji njega, treznega možaka in se mu le malo ustavljali po robu. Nekateri izmed njih so pri svitu bakelj opazili, da stopa poleg njega v plašči zavita ženska postava, in začele so se slabe šale, ki jih je spremljalo vpitje in žvižganje, tako da je čista normanska kri kar koprnela, da bi se obrnila in se z mečem v roki vrgla na tolpo, da bi si poiskala zadoščeno za žalitev. Gilbert je uvidel, da bi ga lahko ubili, ako bi bil to storil, in potem bi bila Eleanor na milost in nemilost izročena lupo-
vom, ki ne bi hoteli verjeti, da je ona kra-

ljica. Zavaljo tega se je premagal in stopal ob zidovju dalje, prisilil vsakogar, ki mu je prišel na pot, da se mu je umaknil, jih brez usmiljenja tolkel, suval, pobijal na tla, ampak ne da bi koga ubil.

Ni preteklo veliko časa od začetka vse zmede vse do tedaj, ko je Gilbert dospel do ovinka, do katerega je bil namenjen. Ves ta čas je bilo izmed bučne zmešnjave čuti visoki glas fanatika, ki je še vedno prepeval svojo pesem. Ko pa je bila Eleanor končno na varnem, ko je smuknila v senco za ovinkom, je ta glas pel: »Prišel je in odrešil moje ljudstvo,« in daleč po cesti je bilo videti prapor z rdečim križem, ki je na moč plapolal v svitu bakelj.

Ko je Gilbert utaknil meč v nožnico, je položila Eleanor svojo roko na njegovo.

»Ugajate mi,« je rekla; akoravno ni bilo svetlo, je po njenem glasu spoznal, da se je smejala. »Lepa hvala,« je pristavila nežno. »Prositi me, kar hočete, vse bo vaše.«

V temi se je priklonil in poljubil roko, ki ga je držala.

»Gospa,« je rekel, »hvalim nebo, da mi je bilo dano pomagati ženski v stiski.«

»In vi ničesar ne prosite mene?« Čudno hladen je bil njen glas, ko je govorila te besede.

Gilbert ni takoj odgovoril; sam ni vedel, ali naj jo zopet nadleguje z vprašanjem o Beatriki ali naj ne prosi ničesar.

»Ako bi kaj prosil,« je rekel končno, »bi prosil, da bi smel razumeti vašo milost in za-

kaj mi je velela priti v naglici k ženski, ki je niti ni pri vas.«

Bila sta le malo korakov od samostana, in kraljica je stopila nekoliko proti zidovju. Nato pa je nenadno obstala.

»Lahko noč!« je rekla.

Gilbert je stopil k njej in molče obstal poleg nje.

»No?« To edino besedo je izpregovorila nekako hladno vprašajoče.

»Gospa,« je rekel Gilbert, nenadno odločen, da bi izvedel, pri čem da je, »ali je Beatrika tukaj pri vas ali ni? Pravico imam, da to izvem.«

»Pravico?« Glede njenega glasu se sedaj nikdo ne bi mogel motiti; toda Gilbert se ni dal ustrašiti.

»Da,« je odgovoril, »dobro vam je znano, da imam pravico.«

Eleanor ga je brez vsake druge besede zapustila in odšla v temno senco ob zidovju. Trenutek pozneje je Gilbert videl dve ženski poleg kraljičine vitke postave. Že je stopil korak naprej, a se je zopet ustavil, ko je sprevidel, da vpricho drugih žensk ne more ponoviti svojega vprašanja. Ni dvoma, da jim je pri odhodu naročila, da naj ostanejo tam in čakajo, dokler se ne vrne.

Ko mu je v temi izginila izpred oči, se je okrenil in odšel nazaj. Pijani vojaki so šli svojo pot, da se pridružijo drugim, ki so se nahajali v krmi za cerkvijo, in ulica je bila zopet prazna. Mesec, že davno za mlajem, je pravkar vzhajal nad gorami na vzhodni strani

Veliko poslopje za hiralke in gospodinjstvo šolo je gotovo. Istotako tri gospodarska poslopja. Poslopje za moške hiralce ter zdravstveni dom se bo postavil letos, ako bo le količnik mogoče. Vse na prave bodo za vse prebivalstvo. V zavodu se bo gojila tudi umna prašičerija in zajčjereja. — Da bi sestre lažje postavile zavod, se je ustanovilo Društvo sv. Terezije. 19. marca bo blagoslov nove kapele in vseh poslopij v zavodu. Začetek slovesnosti ob 9/9. Pridite!

Na žalostno goro! (Preserje)

Tudi letos bo dne 23. marca na evetni petek na Žalostni gori več sv. maš, zato ne zamudimo zlatega časa in priložnosti, ki jo nudi stara božja pot. Ob Marijinem trpljenju pod križem bomo črpali moč za sedanje težke čase. Ti, o Mat! žalostna, razumeš naše bolečine.

Prosvetno delo (Sneberje-Zadobrova)

Pri nas dosega dramatično delo ob koncu sezone svoj višek. Preteklo nedeljo smo igrali »Ljubezen in morja valove«. Igra je bila prav dobro podana. — Na tiho in evetno nedeljo bomo vpriporili v Pevskem domu »Pastijon«. Vabimo vse, ki si mislijo ogledati predstavo, da si nabavijo vstopnice že med tednom pri Lovšetu. Začetek bo ob pol 4.

Razno.

(Sv. Jurij pod Kumom.)

Ze dolgo se nismo oglasili, zato pa hočemo danes nadrobiti nekaj več novic. Zimo smo imeli silno dolgo, vendar pa ni bila prehuda. Sneg je sedaj tudi z naših planjav popolnoma izginil in pomlad se hitro prebujala. Bog daj, da bi bila letos letina kaj boljša, kakor je bila lani, ko je bilo polje zelo skopo, vrtovi pa so popolnoma odpovedali. — Odkar nas je zapustil organist, vodi cerkveno petje g. učitelj Križman, cerkveniško službo pa je prevzel domačin Jakob Brlogar. — Brezposelnost se pozna tudi pri nas. Občina ej dobila denarja iz bednostnega fonda in ga je porabila za to, da je zaposlila 25 ljudi za deset dni pri popravilu ceste v Šklendrovu. Ponižali so klanec, tako da bo vožnja na tem delu ceste zelo olajšana. — Tudi med kmečkim ljudstvom je stiska zelo huda. Gotovine primanjkuje tako zelo, da ni ne za davke, ne za najpotrebnejše, kar se rabi pri gospodarstvu in gospodinjstvu. — Smrt je imela zadnje čase pri

nas obilno žetev. V enem tednu je pokosila kar 4 žrtve: 17 letnega študenta Franceta Lavšak, 68 letnega posestnika Jožeta Smagurja, 67 letnega posestnika Jožeta Jamaka, ki mu je istočasno ležala žena v bolnišnici in 80 let staro Medvedovo mamo, mater sedanjega župana in gostilničarja Hinkota Medveda. Naj bo Bog vsem bogal plačnik! Preostalin pa izrekamo iskreno sožalje.

Prireditve. (Sostro.)

Cerkv. pevski zbor bo uprizoril v nedeljo ob pol štirih Lavtičarjevo opereto »Mlada Bredac«. Ker je te vrste delo prvokrat na našem odru — vsi igravci pejejo svoje vloge — bi bilo res škoda to priliko zamuditi. Vsebinsko opereto je vzeta iz turških časov in se godi deloma na Kranjskem, deloma na Turškem. Na praznik sv. Jožefa bo pa »Prosveta« še enkrat nastopila s pretresljivo žaligr »Zrtev spovedne molččnosti«. K tej prav posebno vabimo sosede. — Na evetno nedeljo bo 4. prosvetni večer, posvečen našim materam. Govoril bo g. prof. dr. Capuder o slovenski materi. Pa tudi ostale točke bodo prav prirčne. — Domoljubovih naročnikov nas je še vedno nad 200, kajti katoliškega lista kljub pomanjkanju ne opustimo!

Misijon.

(Ribno pri Bledu.)

Od 4. do 11. marca je bil pri nas sv. misijon. Vodila sta ga gg. dr. Knavs in Tomaž Tavčar z odličnim uspehom. Udeležba je bila velikanska. Bog daj stanovitnost!

Dekleta gospodinjkega tečaja na Bučki. V sredini voditeljica gd. Lojzika Komljančeva, učiteljica v Škocijanu, levo g. šol. uprav. I. Resman iz Bučke, desno ga. Mihaela Resman, učiteljica.

Razne novice. (Blagovica.)

Oci 4. do 8. februarja smo imeli duhovno vzgojo za moške in fante. Vodil jih je g. Lud. Savelj, Miss. iz Ljubljane. Izvršile so se lepo. Maršali se je ob zaključku izrazili, da so pregodaj minile. Med duhovnimi vajami je prepeval pri službi božji na novo pomnoženi moški cerkveni zbor, ki se je še dosti dobro odrezal. Neki strokovnjak v pejo je izjavil, da so glasovi prav lepi in da se bo dan iz tega cerkv. zbora veliko narediti, ako ga bo vodila dobra roka. Pevci, le pogum, vsak teden redno prihajajte k pevski vaji. Trud rodi uspeh. — Dne 4. marca smo pokopali Tomaža Bervarja, Janarjevega očeta iz Gaberje. Dočakal je 75 let. Kljub svoji dolgotrajni boleznii na nogi se je rad udeleževal službe božje, čeprav je bil skoraj uro bod oddaljen od župne cerkve. Ze napol bolan je prišel v cerkev, da bi bil deležen duhovnih vaj, kar mu je dobri Bog gotovo poplačal s tem, da mu je naklonil srečno smrt. Bil je nad dvajset let naročnik in zvest bralec Domoljuba. Naj počiva v miru! — Na praznik sv. Jožefa bo Marijina družba v cerkveni dvorani priredila lepo igro. Ker je igra zelo poučna — solz in smeha ne bo manjkalo — tem potom vsi lepo vabljeni.

Razni jubileji.

(Muljava.)

Dne 4. marca smo obhajali 90 letnico rojstva našega velikega pisatelja Josipa Jurčiča. V ta namen so vpriporili tukašnji domačini v Stični igr »Deseti brata ob veliki udeležbi občinstva. — Dne 11. aprila pa bo praznoval (ako dočaka) tudi 90 letnico rojstva Jurčičev rojak in sovačan, naš »Mežnar«. Cerkovnik je bil tudi njegov oče, zato domače ime »Mežnar«. Še bolj znamenit jubilej pa si obhajala »Mežnarjeva« zakonca dne 4. februarja: praznovala sta 60 letnico skupnega zakonskega življenja, biserno poroko. Redki so taki jubileji, zato jima kličemo: Naj ju Bog ohrani do skrajnih mej človeškega življenja.

V spomin Janovemu očetu.

(Vižmarje.)

Dne 28. februarja je umel v Vižmarjih g. Fran Bizjak, posestnik in mizarski mojster, star 82 let. Rojen je bil leta 1851 na Brezovici pri Ljubljani. Priženil se je k »Janu« v Vižmarje in prevzel gospodarstvo in mizarsko obrt. Pokojnik se je udeleževal narodnih borb in prireditve. Rad se je spominjal velikega tabora na »Vižmarski gmačici« leta

ter razlival otoplo svetlobo preko raztresene vasi. Nejevoljen zavoljo skrivnostnega molčanja kraljice in globoko žalosten vsled utisa, ki ga je nanj naredila pijana tolpa, skozi katero si je moral s orožjem v roki narediti pot, je Gilbert počasi korakal po griču navzgor in se vrnil v svoje stanovanje blizu cerkve.

Imel je nemirno noč in ob zori poletnega dne je že slonel na oknu z onim poželenjem v srcu, ki ga vsakdo čuti po napornem, burnem dnevu in nemirnem spanju, da bi zopet gledal svet, svež in jasen, kakor bi se ne bilo ničesar zgodilo. Poslušal je jutranje glasove, petje petelinov, lajanje psov, klicanje kmetov, ki so pozdravljali drug drugega, in hvaležno je užival hladni jutranji zrak, ne da bi poskusil doumeti, kaj je kraljica prav za prav hotela od njega.

XII. poglavje.

Križarska vojska je postala dejanje tisti dan, ko sta vladarja Francoske in Guienne prešla iz Bernardovih rok škrlatasti križ. Vendar še ni bilo vse pripravljeno. Ljudje so bili razburjeni, časi zreli; toda stoprav potem, ko je clairvauski opat dal Evropi končno pobudo, so mogle vojske francoskega kralja in kraljice in nemškega kralja Konrada, ki mu ni bilo namenjeno, da bi bil v Rimu kronan za cesarja, pričeti pot velikanskih naporov in trudov, ki je ležala med njihovimi domovi in njihovo smrtjo. Iz Vézelaya se je podal mojstrski propovednik in

navduževalec človeštva naravnost na Konradov dvor, kjer je zvesto in vdano izvrševal voljo drugih v večjo čast božjo, dasi so ga spečega in bdečega strašile nejasne slutnje poraza in razdejavanja. On ni prerokoval, ni videl prividov, ampak on, ki je bil svoje dni skoraj zdravnik sveta, je čutil mrzlico v svoji krvi in slišal blaznost v presunljivih glasovih, s katerimi je klical k zbiranju.

Množice so bile brez reda, kralji brez oblasti in ugleda, bili so poveljniki, ki so bili bolj zmožni slediti kakor voditi. In vselej, kadar je propovedoval in razširjal ogenj po ovenelih človeških nadah, dokler ni postal plamen visok in širok in nepremagljiv, se ga je polotil v samotni, v kateri ni našel miru, smrtonosni spomin na razkropljene vojske puščavnika Petra, ki so bile v eni sami krvavi bitki s seldžučskimi tolpmi premagane, pobite in zrušene in kup kosti.

Večkrat si je dejal sam pri sebi, da Peter ni bil vojak; da so močnejši in modrejši moške zmagali in pridobili, kar on niti videl ni, in da so bili spomini na strašni srd Bogomirov, na vrlo modrost Raymondovo in viteška dejanja Tankredova, več kot polovica zmage. Toda v svojem poznanju človeških mej je vedno tudi čutil, da vojak njegovih dni niso bili oni veliki vitezi, ki so ponižali jutrovske cesarja in pokazali Kilidžu Arslanu, kaj je strah, in ki so se z železnimi rokami polastili rož Sirijskih in palestinskih. V resnici je bila božja volja, da bi se zopet napolnila druga vojska v tiste kraje, toda niti Ber-

nard niti nikdo drugi ni mogel za gotovo reči, da je v volji nebes bila tudi zmaga. Oni, ki prvi zmagovali ali umrli, morajo vedno in vedno ostati sami prvi. Oni, ki pridejo za njimi, jih samo posnemajo, imajo dobiček od njih ali pa jih doleti poguba, ki je sejana na opustošeni poti zmage in osvojitve; naj sloba karkoli hočejo, naj verujejo, karkoli morejo, naj bo njihova vera še tako čista in vzvišena, oni nikdar ne morejo čutili sijajnega veselja duše, ki je našla pobožnost, še ne poskušeno dejanje, da ga je izvršila.

V štirideset letih so se časi spremenili. Moderni svet se suče okoli koristi mnogih; svet starih časov pa se je sukal okoli častihlepe peščice ljudi; in prehod se je pričel v Bernardovih časih, ko je goreča peč enajstega stoletja razlila svojo razstopljeno tvarino širom sveta, da se je zopet ustanovila in ohladila pri elivaju posameznih narodov. Bilo je manj pohude, več strogosti in neupogljivosti, sem in tja je bilo več moči, povsod pa je bilo manj ognja. In ker so se interesi razvijali v nasprotnih smerih in se utrjevali posebej, je postajala tudi možnost vsake splošne vojske ali združene bitke za vero vedno manjša. Človeštvo se giblje s solncem proti zatonu; človeške misli se obračajo, nazaj k svetlemu vzvodu, viru vsake vere, ki daje moč slehernemu človečanstvu. Izpočetka utegnemo ljudje radi vere zasledovati svojo pot vse do izvira in dati svojo kri za svete kraje; rod, ki pride za njimi, utegne dati svoj denar v čast svojega Boga; navsezadnje pa gotovo pride čas, ko spomin izgine,

Lepoto v 3 dneh

morejo doseči ženske samo v bajkah, dočim se v resnici morejo odstraniti vsakovrstne pogoške lepote samo z vztrajnim negovanjem in uporabo pravih sredstev, ki se izdelujejo na medicinski podlagi.

Taka sredstva morejo ustvariti lepoto in jo vzdrževati do starosti. Cudežev to vrste ni, imamo pa kmetijsko znanost, kateri se moramo zahvaliti tudi za Fellerjevo kavkaško Elsa-krem-pomado za zaščito obraza in kože, ki s svojimi dobrimi sestavinami ohranja, obnavlja in pomlajuje kožo na obrazu, vratu

in rokah, in Fellerjevo pomado za rast las, ki preprečava tvoritev perhaja, prarano osi-venje in krepi korenino. Po pošti pošlje 2 lončka ene ali 2 lončka obeh pomad za Din 45, že z zavojnico in poštano vred le-karnar Evgen V. Feller, Stubica Donja Elza trg 16, Savska banovina.

1869. Zapustil je sedem otrok. Mož je bil origina-len in daleč okoli znan. Bolan ni bil nikoli. Okoli novega leta je začel pešati, da ni mogel k sv. maši. Zdravniku je rekel: »Počni list me skrbi.« Pred se-šimi leti si je sam napravil mrtvaško krsto. Ko ga je eden opomnil, če ga ni strah, ko jo vidi, je od-govoril: »Ali tebe ni, ko mrtvaško glavo nosiš s seboj?« Njegov pogreb je pričel, kako spoštovana osebnost je bil. Naj počiva v miru!

RADIO

Ob delavnikih: 12.15 Plošče. 12.45 Poročila. 13.30 Plošče. — Četrtek, 15. marca: 18 Za sredo domačajočega pokoljenja. 18.30 Srbohrvaščina. 19 Plošče po željah. 19.30 Pogovor s poslušalci. 20 Prenos iz Belgrade. 22.30 Poročila, radio jazz. — Petek, 16. marca: 11 Šolska ura. 18 Orkestralna narodna glasba na ploščah. 18.30 Predavanje na gluhonemi decij. 19.30 Izleti za nedeljo. 20 Prenos iz Zagreba. 22.30 Poročila, za smeh in dobro voljo (plošče). — Sobota, 17. marca: 18 Reproduk-cirane vesele slov. popevke. 18.30 Zabavno preda-vanje. 19 Ljudski nauk o dobrem in zlu. 19.30 Zna-njaji politični pregled. 20 Prenos opere iz Mari-bora. V odmoru: Čas in poročila. — Nedelja 18. marca: 7.45 Vinograd spomladi. 8.15 Poročila. 8.30 Telovadba. 9 Versko predavanje. 9.15 Prenos cerk-vene glasbe. 9.45 Plošče. 10 Iz zapisov delov-kega reporterja. 10.30 Plošče. 10.45 Ob 520 letnici poslednjega ustoličenja na Gosposvetskem polju. 11.15 Slov. glasba. 12.30 Plošče. 15 Prenos kon-erta z Jesenic. 20 Radio orkester. 20.45 Plošče. 21.15 Vokalni koncert. 21.45 Čas, poročila, radio jazz. — Ponedeljek, 19. marca: 7.45 Naše planine in planinarstvo. 8.15 Poročila. 8.30 Obrtniško preda-vanje. 9 Versko predavanje. 9.30 Orgelski kon-cert. 10 Prenos cerkvene glasbe. 11 Slov. glasba. 12.30 Plošče. 16 O napravi umetnih travnikov. 16.30 Mladinski zbor »Trboveljski slavkovci«. 17.30 Plošče. 20.30 Prenos opere iz Belgrade. — Torek, 20. marca: 11 Šolska ura: Potovanje po In-diji. 18 Otroški kotichek: Pogumni Tonček. 19 Fran-

DOBRO ČTIVO

k Zel in plevel — slovar naravnega zdravil-sva ali kako in kdaj uporabljaj naravna in naj-cenejša zdravila sredstva — zdravilna zelišča. Knjiga obsega 296 strani in stane nevezana 50 Din, vezana 75 Din (vezani knjigi je priložena tudi knjižica: Zelišča v podobah). Založila Jugoslovans-ka knjigarna v Ljubljani 1926, sestavljal Fr. Ma-gister. V knjigi najdeš našete vse bolezni in zdra-vila, vse grmičke in rože, ki imajo zdravilno moč in jih lahko sam nabereš in pripraviš. Bolezni in rože so navedene v knjigi v abecednem redu. Ta koristna knjiga, ki jo lahko imenujemo »Domači zdravnik«, mora v vsako hišo. Samo po sebi je umevno, da ključno ob resnih obolenjih na pomoč izkušenega zdravnika in se ravnamo po njegovih navodilih. Knjigo toplo priporočamo.

k O. Romuald (1721)-Kuret: »Slovenski pa-sijonec. Po rokopisu škofjeloksko pasijonske proce-sije. iz leta Gospodovega 1721. Besedilo p. Romu-alda predelal in za današnji oder priredil Niko Kuret. Prolog, predigra, štirinajst slik in zaključni zbor. Glasbene vložke uredil msgr. Stanko Premrl, ravnatelj stolnega kora v Ljubljani. Redno izdanje »Založbe ljudskih iger« v Kranju za 1934. Cena 20 Din (za naročnika izdani 15 Din). Knjižica vsebuje poleg uvoda izbrano navodilo za uprizaritev z načrtom in slikami krstne predstave v Kranju 1932. Glasbeni vložki so izšli posebej (10 Din) v uredbi msgr. Stanka Premrla in se naročajo pri »Založbi ljudskih iger« v Kranju.

ročšina. 19.30 Buddha in Buddhizem. 20 Glasbeno predavanje. 20.30 Radio orkester. 21.15 Vokalni dueti. 21.45 Radio jazz. 22.10 Čas, poročila. 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 21. marca: 18 Pevski zbor Mestne ženske gimnazije. 18.30 Radio orke-ster. 19 Vzgoja naše žolske mladine. 19.30 Lite-rarna ura. 20 Orkestralni večer. 21.30 Slovenski vokalni kvintet. 22 Čas, poročila, radio jazz.

NAZNANILA

n Duhovne vaje za dekleta se bodo na Mali Loki pričele 24. marca in končale 28. marca. Cvet-na nedelja z velikim tednom so posebno primerni dnevi za dušno obnovo. Priglasite se na naslov: Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Ihann, p. Dom-zale.

n Marijina kongregacija v Semiču uprizarila v nedeljo 18. marca ob 3 pop. v Domu »Slehnarica«. n Bohinjska Bela. Dne 18. in 19. marca bomo igrali dramo »Čarški selc«. Ker je vsebina te igre splošno znana še iz »Slovenskih Večernic«, pričaku-jemo velike udeležbe.

n Prostovoljna gasilska četa Begunje pri Ra-dovljici uprizarila na cvetno nedeljo 25. marca ljud-sko igro: »Čarški selc«.

n St. Vid pri Stični. Na Jožefovo ob treh pri-reditah tukajšnji Mar. družbi lepo zgodovinsko igro iz Kristusovih časov »Ben Hur«. Nastopilo bo do 50 oseb v rimskih in judovskih oblekah. Ker podobnih iger pri nas še ni bilo, zato — domačini in okoličani — pridite pogledat!

n Poizvedba. Vojni invalid Fortuna Jakob iz Dobrateve, p. Žiri, prosi vse vojnne tovariše, ki so služili pri 17. pp., 1. marš bataljon, 2. kompanija. Dne 31. avgusta 1914 je bil ranjen in prosi vse, ki bi mogli to potrditi, da se mu javijo. Dalje prosi, ako je komu znano sedanje bivališče Franca Nova-ka, železniškega delavca iz Spodnje šiške, Franca Jerine, krojača krojača z Viča in Franca Zaleta iz Stanečič pri St. Vidu, s katerimi je bil skupno v bolnišnici, da sporoče naslove proti odškodnini.

n Živinski in kramarski sejem bo v Mengšu 17. marca in ne 6. marca, kakor je to v nekaterih koledarjih in prilikah navedeno.

n ZAKS. Podružnica zveze aba. kmet. šol v Ljubljani ima redni sestanek v nedeljo 25. marca na ekonomiji g. Koslerja, Lipe na Barju. Zbirališče ob ½2 pop. pri tov. Čekovarju na Dolenjski cesti. Tovariši, pridite gotovo, da se skupno pogo-vorimo o važnih društvenih in dnevnih vprašanjih.

pride zina vere, noč dneva vere, ko mehko vzgojen in lakomen rod ne bo hotel dati niti zlata niti krvi, marveč samo še molitev ali nam-snehljaj za upanje bodočega življenja.

Gilbert se je podal na veliko pot, kakor nekateri drugi, v resni nadi in veri. Delil je bil udarec v samoobrambo in kazen; v Italiji se je bil celo bojeval iz gole ljubezni do boje-vanja in živalskega veselja severnega značaja; in poslednjič se je v Vézelayu boril s tolpo pi-jancev za varnost ženske; ni pa poznal neprave-ga in silnega veselja v ubijanju ljudi, da bi Bogu dopadel. To ga je še čakalo in zrl mu je nasproti z onim deloma smrtnim, deloma raz-košnim poželjenjem po prelivanju krvi, ki ga odobri in posveti pravica ali vera, in ki se na-haja ob glavni korenini narave vsakega voja-ka. pa naj svet potem poreče karkoli hoče.

Ko je križarska vojska nastopila svoje oboroženo romanje, Gilbert še ni bil videl Beatrike; tudi ni imel sploh uobenege jasnega dokaza, niti iz kraljičinih ust, da je v resnici bivala na Francoskem. Sama Eleanor ga ni hotela videti lekom vseh mesecev, ki so pre-tekli med Bernardovim govorom v Vézelayu in odhodom vojske. Zavoljo tega je živel bolj sam zase, bolj kot vitez kakor kot oproda in vendar brez vilešstva; pri kraljici ga namreč ni hotel prositi, ker bi se to lahko videlo kot prosjačenje za nagrado, ona mu ga pa pristo-vojno ni hotela ponuditi. Kralj seveda ni ni-česar vedel o vsem, kar se je bilo zgodilo. Ko je Gilbert neko noč samotno sedel v svoji sobi, je vstopil možak, ves zavrt v plašč in kapuco,

ter položil predenj nekaj težkega, zavitega v svilen robec, ki je bil kakor ženski; in ta člo-vek je tako hitro zopet odšel, da Gilbert ni imel niti toliko časa, da bi ga bil vprašal. V robu je bila denarnica polna zlatov, ki jih je v resnici že zelo potreboval; kljub temu pa je po odhodu tuja ahotno sedel in dolgo časa zrl na zlato. V začetku je menil, da ga mu je skoraj gotovo kraljica poslala; ko se je pa spomnil na njeno hladno vedenje iz Véze-laya, in ko si je v spomin prikladal, kako po-gostokrat je zadnje čase skušal obrniti njeno pozornost nase, je to prepričanje izgubilo tla, in prišlo mu je na misel, da je kaj mogoče, ako ne popolnoma gotovo, da prihaja denar iz drugega vira. Kakor je bila navada v onih ča-sih, je hvaležno vzela denar, ki ga je bil dobil na svoji poti, ne da bi se kdovekak natančno zmenil za to, ali ga zasluži ali ne; mnogo jih je tudi še dandanes, ki bi prav tako ravnali. Vzle vsenu se je začel pomisljati; ko pa si je dar natančneje ogledal, je zagledal na pečatu grb opata iz Sharinga; in zahvalil je nebo za takega prijatelja.

Ker je živel skoraj vedno sam zase, je za-čel premišljevat svoj položaj; in pri tem se mu je urinilo vprašanje, ali je sploh kdaj Ju-bil Beatrico. Slišal je ljudi govoriti o ljubezni, čul je ljudi prepevali ljubavne pesmi strastne in resne dobe, vendar se mu je dozdevalo, da ni mogel v svojem sreč ali svoji duši nikjer najti onih strun, ki bi se odzvale temu petju. Pri njem je bil spomin bolj nekaka zakladnica nego moč. In dasi je kaj rad sanjaril o prijet-

nih dogodkih svoje mladosti in si poklical v spomin prijazni in dekliski obraz, ki je bival vedno v njegovi bližini, in dasi se mu je ona podoba v duhu približala, dasi je čul njen glas in si je malone domišljal, da se je dotaknil njene drobne roke, je bilo vse to vendarle bolj nekam mehko nego živo, je bilo bolj pro-žeto nežnosti nego nenasičnega hrepenenja, bilo je bolj zadovoljstvo nego poželjenje. In dasi je samo ime Beatrika zadostovalo, da ga je privedlo iz Rima in dasi je mnogokrat vpra-šal po njej v nadi, da jo vidi, se vseeno ni drz-nil ničesar smelega storiti, da bi izvedel res-nico.

Nato so prišle končne priprave, preizkuš-nja oklepa, preskrba raznih malenkosti, po-trebnih na potu, obnovitev sedla in uzde, ter vse one nebrojne podrobnosti, za katere je v tistih časih skrbel vsak vitez in vsak vojak. Dalje prva pot na vzhod po vedno se menjajoči pokrajini, ki je Gilbert še ni bil videl, tabori-šče na višinah okoli Metz, vsi dnevi, ko je taval po starem mestu, nekdanji rimski utrdbi — in ves ta čas Gilbert skoraj nikoli ni videl kraljice, dočim je pogostoma videval kralja pri cerkvenih opravilih v novo zidani cerkvi sve-tene Vincencija. Naposled so se na dan konč-nega odhoda zbrale kraljeve vojske še pred svitanjem dneva pred cerkvijo, dvor in višji vitezi znotraj, velikanska množica vojakov, pe-šcev in drugih pa na prostem zunaj cerkve.

V vsako hišo Domoljuba!

RDEČA NEVARNOST

(Nadaljevanje.)

Med vojno je vsa ta mlada stavba seveda razpadla, toda marksistična misel je bila zasejana tudi v Srbijo, zato je po vojni lahko hitro vnovič zbrala svoje raztresene ude, o čemer bomo pa govorili še pozneje.

*

Precej sličen razvoj kot arabski marksizem je doživel tudi marksizem v Bosni in Hercegovini, ker so si bile tudi razmere v obeh deželah v marsičem enake. Tudi v Bosni se je že tekom XIX. stol. pojavilo več posameznikov, ki so skušali med ljudstvom razgibati nekaj meglen komunistični pokret, toda spričo velike kulturne in gospodarske zaostalosti ljudstva ter izprva turškega, nato pa avstrijskega vojaškega režima seveda še niso mogli uspeti. Prvi je bil menda že iz Srbije nam znani Vasa Pelagić (1838—1899), po rodu Bosanec (iz Zabara), ki je postal kmalu po končanih študijah arhimandrit in rektor pravoslavnega semenišča v Banjalu. Ker je pa svoje gojence in tudi ostalo ljudstvo le prevneto navduševal za politično, narodno in socialno osvobodjenje, so ga turške oblasti kmalu zaprle in v železje okovanega poslale v Carigrad, kjer je bil obsojen na 101 leto ječe. Pelagić se je pojavil v Bosni še tudi pozneje večkrat, toda s svojimi zmedenimi in pustolovskimi nazori ni našel nobenega pomembnejšega odmeva, zlasti ker s prvih 30 let (1878—1908) avstrijske okupacije politično življenje sploh ni moglo razviti. Po proglatitvi bosanske ustave l. 1908., ki je dala tamošnjemu ljudstvu precej obširne politične svobode, je pa začel pod vplivom srbskega in hrvaškega marksizma ter pod vodstvom S. Kaporja in S. Jakšića poganjati marksizem svoje korine tudi tu. Že poleti 1909 je bila osnovana »Social-demokratska stranka Bosne i Hercegovine« z glasilom »Glas Svobode«, vendar so bile zunanje okoliščine še preveč neugodne, da bi si mogla priboriti kak znatnejši pomen. Med vojno je vse njeno delo seveda zaostalo, po vojni se je pa stranka v celoti pridružila skrajnim komunistom.

*

V do l. 1912 turški Makedoniji brez industrije in kulture v kakem marksističnem gibanju ni moglo biti še niti govora in prav tako ne v patriarhalni Črnigori, čeprav so se tu posamezni mladi izobraženci, ki so študirali v Srednji ali Zapadni Evropi, že močno nagibali k marksizmu. Srbski in hrvaški živel v Vojvodini tudi ni bil združen v lastni marksistični stranki, temveč je bil vključen v skupno ogrsko socialno demokratično stranko, v kateri so imeli pa vodilno besedo seveda Madjari. Ta je združevala velik del ogrskega proletarijata, vendar ji nedemokratični volilni redi fevdalne države niso dovoljevale primerne vpliva tudi na zunaj.

DROBTINE

Vrnite mater družini. Ta klic se že dolgo čuje. A je bil doslej le glas vpijočega v puščavi. Zdaj ga je znova močno dvignila močna francoska katoliška zveza in ga nastavila za glavno programno točko mednarodnega kongresa katoliškega ženstva, ki se je sestaj l. 1933. Vzvišeno, skrajno potrebno, a težko delo vrniti mater družini in jo zopet vstoliti za kraljico družine. Ob tronu je prišla deloma po svoji krivdi, deloma po krivdi nezdravega socialnega reda. Po svoji krivdi, ker se je začela za vse drugo bolj brigati kot za to, za kar bi se morala po naravi in božji postavi v prvi vrsti, biti dobra mati svojim otrokom. Saj je moderni ženi ravno materinstvo najtežje breme, ki se ga otesa, kolikor more. Po krivdi nezdravega socialnega reda. Kajti če ni hotela gledati v izmuzgane obrazke svojih otrok, je morala sama prijeti za delo izven doma, da jih zadostno prehrani. Vrniti mater družini se pravi prej preurediti ves vladajoči socialno-gospodarski red in materi dopovedati, da je in mora biti v prvi vrsti mati, vredna tega sladkega imena. Le tno upanje imamo, da bo klic: Vrnite mater družini! izveden.

8*

Za marksistične vojvodinske Srbe je izdajal M. Popović v Budimpešti list »Narodni Reč«. Jako neznaten razmah je doseglo tudi marksistično gibanje v Dalmaciji, čeprav so skušali hrvaški, slovenski in italijanski sodrugi zanesti marksistični komunizem tudi v to revno in gospodarsko zaostalo deželo. Politične organizacije so zivotalile le po nekaterih večjih središčih, nekaj večji razmah so pa dosegle marksistične strokovne organizacije, ki so bile včlanjene v centralah izven dežele. Toda celo te so štele v vsem Primorju in v Dalmaciji tik pred vojno 5200 članov.

*

Razmere na Hrvaškem so bile v mnogočem slične razmeram po ostali fevdalni Ogrski z ogromnimi veleposestvi in veliko množino kmetijskega proletarijata, a z neznatno industrio. Misel delavske organizacije je vznikla zato precej pozno in sicer iz vrst tiskarskega delavstva, ki si je osnovalo l. 1870 »Hrv. tipografsko društvo«, a na pobudo nekaterih njegovih članov je bilo 2 leti za tem ustanovljeno še »Zagrebačko Radničko Društvo«, ki je bilo potem dolgo let ognjišče vsega hrvaškega delavskega gibanja. Okrog njega so se zbrale kmalu vse stare rokodelske bratovščine (krojaška, brivska, zidarska itd.), zaradi česar je dobilo društvo polagoma značaj rokodelskega in malobitniškega podpornega in izobraževalnega društva, kajti vpliv posameznih tujih (avstrijskih, čeških, madjarskih itd.) že z marksizmom in Mostovim anarhizmom prepojenih delavcev je bil še preslab, da bi mogli govoriti o kakem komunističnem gibanju. Slična društva so nastala še po nekaterih drugih večjih hrvaških mestih.

Ko so pa l. 1883 izbruhnili na Hrvaškem hudi protimadjarski nemiri, so skušali te izrabiti zase tudi redko posejani tuji komunisti. Začeli so z živo marksistično in anarhistično agitacijo, ki jo je pa policija hitro udušila (na 5 let je bil tedaj v Zagrebu obsojen tudi Slovenec Fr. Serbec). Ohranil se je le majhen krog v Zagrebu, ki se je zbiral okoli računskega podčastnika J. Jaklina. Strastno so prebirali nemške marksistične liste in vodili tiho propagando ter dosegli, da je l. 1890 že tudi del zagrebskega delavstva prvič praznoval 1. maj. To jim je dalo toliko poguma, da so 2 leti nato začeli izdajati tudi prvi hrvaški marksistični list, polmesečnik »Sloboda«, pri kateri je poleg nekaterih slovenskih in srbskih marksistov sodeloval tudi znani V. Pelagić, l. 1893. so se po dveh zastopnikih udeležili II. kongresa ogrske soc. dem. stranke v Budimpešti, a nekaj mesecev nato je zastopal Iv. Anceel hrvaške marksiste celo na mednarodnem kongresu v Zürichu. Njih število se je polagoma toliko pomnožilo, da se je meseca septembra l. 1894. sešlo v Zagrebu 40 marksističnih zaupnikov iz vse dežele in so ob tej priliki brez vsakih drugih organizatornih predpriprav proglasili »Socij. demokr. stranko za Hrvaško in Slavonijo« za ustanovljeno ter kratko malo prevzeli hainfeldski program avstrijskih marksistov.

RAZNO

Prenehajte! Ono soboto so bili radi upora v Avstriji zopet obešeni štirje delavci. Zdaj ko je upor zadušeni, je vsaka nova smrtna žrtev odveč in vzbuja obsodbo tudi pri tistih, ki z marksisti ne soglašajo.

Češki narodni socialisti v Pragi so se te dni v parlamentu pridružili socialnim demokratom. Protestirali so, ker je bila dunajska vlada prišla nastopiti proti marksizmu z oboroženo silo. Ko so mehiški, španski in ruski rdeči bralci nemerno hujše nastopili proti svojim rojakom, niso protestirali češki socialisti, demokrate, pa tudi češki narodni socialisti so molčali.

Monakovski kardinal Faulhaber, ki je znan po svojih pogumnih pridigah, je izdal postno pastirsko pismo, v katerem med drugim pravi, da bo treba zakone pravosti označiti ne samo malim, temveč tudi velikim tega sveta.

O volitvah delavskih upnikov piše »Delavska politika« med drugim sledeče: »Zato se je zgodilo, da so v tistih Trbovljah, kjer so po predvidenem načinu pri volitvah v Delavsko zbornico dobili nacionalisti 1444 glasov, se daj padli na 627 glasov, marksisti pa so poskočili od borih 509 glasov kar na 1409 glasov.« — Zakaj »Delavska politika« ne pove, da so to pot volili marksistično listo tudi pristaši Jugoslovani, strokovne zveze.

V vseh čeških večjih mestih in industrijah so se osnovali pod okriljem socialnih demokratov odbori, ki zbirajo prispevke za žrtve zadnjega dunajskega upora. — Ali naša katoliška stvar ni imela v zadnjih letih nikjer po svetu žrtve za sveto katoliško stvar? Koliko pomožnih odborov smo v to namen ustanovili mi, katoličani?

Najtežja kovina na svetu se imenuje osamljenost.

nel v dejanje. To upanje sloni na razveseljivem dejstvu, da se je za njegovo uresničenje zavzela katoliška ženska mednarodna zveza sama.

Kulturna zgodovina vrtnice. Artur Kunert je napisal v nemški vestnik »Atlantica« kulturno zgodovino vrtnice. V svojem zanimivem sestavku opisuje, kako je prišla vrtnica iz svoje pradomovine Perzije v svet, se po njem razprostranila in kakšno vlogo si je osvojila v življenju ljudi, vevatev in v življenju narodov.

Nov izliv Donave v Črno morje. Kapitan italijanskega tovornega parnika Speranza je odkril v donavski delti nov rokav, po katerem se voda izliva v Črno morje. Sreča mu je bila v toliko mila, da je po tem izlivu brez posebnih težav prepeljal svojo ladjo, za katero mu ni bilo treba plačati nobenih carinskih pristojbin.

Zgodba iz Maroka. Sultan je ukazal prvemu ministru, naj izdela statistiko blaznežev in sestavi seznam vseh, ki jih je sprejel v statistiko. Vezir (ministrski predsednik) se je lotil dela in sestavil dolg seznam; na prvo mesto pa je vstavil ime svojega vladarja. Sultan

je bil dobrodušen in je samo vprašal ministra, zakaj mu je prisodil tako odlično mesto med blazniki. »Vsemogočni« je dejal vezir, »prišel si v seznam zaradi tega, ker si pred dvema dnevnoma zaupal dvema neznančema veliko vsoto, da bi nakupila konje v inozemstvu. Teš dve ne bo nikoli več nazaj!« — »Mislil? In če bi se vendar vrnila?« — »Tedad,« je dejal vezir, »bom tvoje ime črtal ter vstavil na njegovo mesto imeni obeh neznancev.«

100.000 katoliških skavtov je na Poljskemu med njimi je 450 duhovnikov.

Tornado (hud veter), ki divja a 300 km naglice, ima tako moč, da zapeti leteče kurje pero v desko ali deblo drevesa.

Najbolj dolgo je vladal egiptovski kralj Pepi II., namreč 91 let. Francoski kralj Louis XIV. je vodil državo 72 let, pokojni avstrijski cesar Franc Jožef pa 68 let.

Vsed previseko cene rib so začeli v nekateri ameriški zvezniki hraniti severne medvede s konjskim mesom. Meso razrežejo v kose, podobne ribam in jih pomočijo nato v ribje olje. Medvedji so se tako čudnih rib že navadili.

Da se izleže jajce belve, rabi celih 13 mesecev.

Kriza značajev

Kriza, kriza! Strašna in kruta beseda, ki jo danes slišimo vsepovsod. Na cesti, v gledališču, na uradih, v hišah bogatašev in siromakov. Eni se boje, da bi jim česa ne vzela od njihovega slajnega in lepega življenja, drugi vpijejo, da bi radi zaslužili kosček kruha zase, za svoje otroke, za svoje družine. Vsi vpijejo v krizo, kakor v neko živo bitje, ki se je odnekod vtihotapila med ljudi in hoče zdaj napraviti zmedo, kaos, prevrat v današnjem socialnem in moralnem naziranju poedincev, družb in držav.

Da bo zlo tem hujše, je pritisnila še druga kriza, mnogo večja, mnogo nevarnejša, ki preti z večjim zlom, če najprej nje ne rešimo. Pritisnila je duševna kriza, kriza poštenja, značajev. Dobro moramo vedeti in se zavdati dejstva, da je gospodarska kriza (kakor vse druge krize) nastala šele kot posledica duševne krize poedincev in celih narodov. Ljudje so se zgubili v naziranjih o življenju in o problemih, ki jih življenje prinaša seboj. Ostali so poedinci in poedine skupine, preveliki individualisti in z gotovostjo moremo trditi, da je najvišje bitje človek sam. Včasih je veljalo načelo: Bog nad vsem, danes pa: Človek nad Bogom! To je ono zlo, ki ga je treba najprej rešiti, odpraviti. A odpraviti ga morejo samo ljudje, ki so z n a č a j n i!

Rešiti to duševno krizo je za vse prevažen problem, kajti kakor hitro bi bila rešena ta, bi bila rešena, vsaj v glavnem, tudi gospodarska kriza, ker bi jo reševali ljudje z dobro voljo in z željo po resničnih dobrinah, ki bi bile last vseh. Reševali bi jo ljudje čistega srca, prosti vsakega egoizma in pretiranega nacionalizma (šovinizma). Ljudje, ki jo danes rešujejo, je vsi skupaj ne morejo rešiti, vsi so predaleč od Boga in nauka katoliške cerkve. Morejo kvečjemu ublažiti, rešiti pa ne. Morejo dati za začasno pomirjenje gladujočih množic samo injekcije...

Za reševanje takih problemov so sposobni samo ljudje polni vere in bogaboječnosti. En primer: Za časa štrajka angleških delavcev ni moglo priti do stika med stavkajočimi in delodajalci. Mnogi so poskušali, a brez uspeha. Šele po posredovanju westminsterskega nadškofa Edvarda Manninga je prišlo do ugodnega sporazuma. Za reševanje vseh važnih vprašanj bo zrel šele novi naračaj, ki prihaja, nove generacije, ki bodo morale človeštvo prenoviti. Bo to generacija, ki bo stala sredi med Bogom in cerkvijo in bo reševala vse po načelih evangelija. Brez vere in božje pomoči ni mogoče zgraditi česa trajnega.

Francoski filozof Rousseau je rekel, da je vera osnova države in družbe. Piše: »Nevernost in gotovo ves njej odgovarjajoči filozofski duh uničujeta življenje, prikrivata in ponižujeta dušo, zbira ta strasti okrog človekovega »Jaz-a« in tako neopaženo izpodkopavata čvrsto osnovo cele družbe.«

V tej smeri, se zdi, smo prišli že daleč. Mi Slovenci se moramo dobro zavedati: **Narod brez Boga — narod brez bodočnosti!** To rano moramo najbolj vestno zdraviti — narod približevati Bogu.

Da je vera potrebna in da samo ljudje z globoko vero morejo ustvarjati trajna in velika dela, zato najdemo številne dokaze v zgodovini. Poglejmo: Politiki se trudijo v Zenevi, Haagu itd., da bi krizo malo ublažili, a do skrajnosti smešno je, da v reševanju ne pridejo niti do ene same točke, kjer bi soglašali,

Morda ne veš,

da je treba 2300 sviloprejk, da napredujejo pol kilograma svile,
da destilirana voda, ki je popolnoma čista, nima nobenega okusa,
da krava, ki je na paši, požre na dan do 50 kg trave,
da eno milijardo in devetsto milijonov ljudi na zemlji govori približno 3420 jezikov,
da je pajčevino mogoče sprejeti kot svilo, vendar pa bi bilo negovanje pajkov mnogo dražje, kot pa sviloprejo,
da predsednik Roosevelt prejme in odgovarja okoli dvesto osebnih pisem na dan,
v Belo hišo, kot se imenuje vladna palača najvišjega uradnika Združenih držav, pa pride dnevno okoli 4000 dopisov,
da so na Novi Zelandiji sprejeli zakon, da se mora vsak manj vreden avtomobil pokončati in ne popravljati. Tako bodo vsako leto uničili okoli 3—4 tisoč avtov, to pa zato, da bi kupčija z novimi bolj cvetela,
da izurjena tipkarica natisne na dan 80.000 črk,

da je od 615 poslancev, kolikor jih šteje angleška zbornica bilo samo 15 takih, ki so odklonili poslanske dnevnice,
da imajo na Angleškem 480 javnih knjižnic in da se istih poslužijo na leto štiri in pol milijona čitateljev,

da na Kitajskem mnogo drže na dostojno vedenje. Tako v Šangaju ni dovoljeno, da bi se zarodenci vodili pod pazduho, v Kantonu pa ni dovoljeno ženskam voziti bicikelj,

da imajo po zadnjem štetju na Angleškem 27 milijonov kokeš,

da so Angleži lani popili alkoholnih pijač v vrednosti 232 milijonov funtov, kar znaša v našem denarju velikansko vsoto trideset milijard dinarjev, ali štirikratni državni proračun Jugoslavije, vendar pa za 27 milijonov funtov, ali 5 milijard dinarjev manj kot leto pred tem,

da ni manj kot stotiseč ljudi stanuje v Londonu v kletih,

da se francoski hotelirji pritožujejo nad visokimi taksumi, ki so določene za prenočevanje tujcev in so celo Angleži izostali ter ne obiskujejo več v tolikšnem številu francosko glavno mesto, kot prejšnja leta,

da naj oni, ki hočejo postati vitki in zmanjšati svojo stedeč uživajo mnogo zelenjave, sadja, izogibali pa se morajo sladkorja, krompirja, kakor tudi raznega peciva,

da ima mesto Birmingham na Angleškem, ki ima nad 1 milijon prebivalcev, zapisanih v črni knjigi nič manj kot 30.000 neredno plačujočih trgovcev,

medtem, ko velja pri nas število 13 za nesrečno, imajo Japonci številko 4, ki naj bi bila nesrečna,

da so Japonci iznašli torpedo, v katerem je prostor za enega človeka. Ko torpedo izstrele mož v njem krmari, da izstrelitev gotovo zadene, seveda pa samega sebe tudi žrtvuje — za Mikada,

ako je barometer stalno padal skozi 12 ur in je južni, ali južnovzhodni veter, potem bodi pripravljen na dež tekot 12 ur,

je v enem panju približno 15.000 čebel, imajo lokomotive ekspresnih vlakov v tendarju prostora za 18 ton vože,

da so padala od leta 1926 pa do danes rešila že okoli 120 letalcem življenje,

pa vendar delajo v imenu celega sveta in ves svet pričakuje od njih rešitve. Eno od teh vprašanj je ekonomsko-socialno vprašanje. Papež Leon XIII. je že pred več kot 40 leti pokazal v encikliki »Rerum novarum« kako naj se reši socialna in ekonomska kriza in Pij XI. je z encikliko »Quadragesimo anno«, ponovno opozoril ves svet na to važno Leonovo encikliko.

Ustvarjajmo značaje! Cele ljudi. Nočemo mračnjakov, ki škiljasto gledajo. Potrebujemo ljudi, ki bodo zvali delati in trpeti. Kdor tega ne zmore, ni za nas.

Molimo in delajmo — dan in noč! Bog nam daj močnih značajev, ne samo nam, celomu svetu!

Moško perilo

Din 21.— oksford srajca
Din 26.— platnena srajca s čefir prsi
Din 38.— pike srajca
Din 45.— touring srajca
Din 19.— spodnje hlače, dolge
Din 20.— spodnje hlače, kratke
Din 65.— spalna srajca

pri **Siernecki**
Tovarna perila in oblek
Cene št. 19

Veliki ilustrirani cenik zastoj. Kar ne uga, so zamenja ali vrne denar.

Z ljubljanskega trga

V Ljubljani, 13. marca

Cene živine: Voli I. vrste 4—4.50 Din, II. vrste 3—3.50 Din, III. vrste 2—2.50 Din; telice I. vrste 4—4.50 Din, II. vrste 3—3.50 Din, III. vrste 2—2.50 Din; ovce I. vrste 3—3.50 Din, II. vrste 2—2.50 Din, III. vrste 1.50—1.75 Din; teleta I. vrste 6.50 Din, II. vrste 5.50 Din. Domači prašiči veljajo 9 do 10.25 Din, hrvaški prašiči pa 10.50—11 Din kg, pršutari pa 7.50—8.50 Din kg.

Cene mesa: Goveje meso I. vrste: prednji del 8—9 Din, zadnji del 10—11 Din; II. vrste: prednji del 7—8 Din, zadnji del 8—9 Din, III. vrste: prednji del 5—6 Din, zadnji del 7—8 Din; telečje meso I. vrste: prednji del 12 Din, zadnji del 14 Din, II. vrste: prednji del 10—12 Din, zadnji del 12—14 Din; prešičje meso: hrvaških prešičev 9—16 Din, domačih prešičev 10—18 Din; prekajeno prešičje meso 16 do 22 Din, svinjska mast 18 Din, domača slanina 15—16 Din, hrvaška slanina 16—17 Din; konjsko meso 4—6 Din, ovčje meso 6—10 Din. Kakor vidimo, se je prešičje meso pocenilo za 1 Din pri kg; nasprotno pa se je za 1 Din podražila slanina. Nekoliko podražilo se je tudi konjsko meso.

Živalske kože: Volavske in kravice 8 Din, bikove 6 Din, telečje 14 Din, hrvaških prešičev 3 Din, domačih prešičev 7 Din. Kože so se torej pocenile za 1 Din.

Žitne cene: V nadrobni prosti trgovini se prodaja v Ljubljani: pšenica 160 Din; ječmen 125—140 Din, riž 125—130 Din, oves 100—120 Din, koruza 105—140 Din, fižol 260—320 Din. Na borzi pa veljajo za vagonске množine sledeče cene: sremška in baranjska pšenica 145—147.50 Din, bačka pšenica 147.50—150 Din, koruza, primerno suha 115—117.50 Din. Na splošno se je podražila koruza za okroglo 10 Din pri 100 kg.

Trgovina Silvnik nasl. Krašovec

v št. VIDU in IVANČNI GORICI

ima na zalogi: moške nogavice od Din 4— dalje ženske nogavice od Din 6—, moške srajce od Din 25—, cele moške obleke od Din 150—, ženske volneno blago od Din 27—. Pridite in preizkušajte!

Pozor! Nagradno tekmovanje!

Ta mali izvrstni aparat vsebuje vse prednosti moderne tehnike in to: dobro optiko, enostavno manipuliranje, splošno dobre rezultate tudi pri začetnikih, posebno pri uporabi najobčutljivejšega AGFA Isohrom filma.

HITITE!

Nagradno tekmovanje traja samo kratko časa

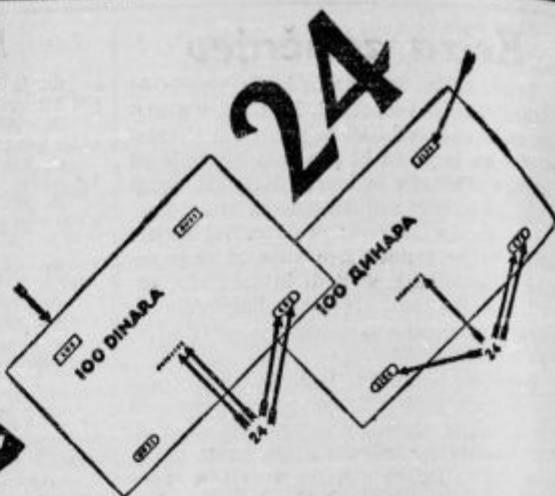

Če hočete dobiti nagradno Agfa-Box kamero št. 24,

najdite bankovce po sto dinarjev, ki v svojih številkah vsebuje cifre 2 in 4 tako, da morete sestaviti številko 24

Pojdite s tem bankovcem do katerega fototrgovca, pa Vam ga bo zamenjal z

Agfa-Box kamero, velikosti 6 x 9 cm

FIGE se zopet **BRINJE** vedno na dobijo! **FRAN POGAČNIK d. s. o. z.**, Ljubljana, Tyrševa 67 (nasproti mlinice)

Če moramo **voliti**, kam gremo za spomlad nakupovat — potem je odločitev lahka! Vsi pojdemo v staroznano domačo trgovino

Ivan A. Grosek, Trebnje

tam se prodaja vedno po najnižjih cenah;

bela kotenina	od Din 6.— naprej	to kolo se izpusti pri menjavi
rujavna kotenina	6.—	moške obleke po najnižjim
pisana kotenina za srajce	7.—	cenam
kambriki za obleke	7.—	koroti v 2 dnevi
svila za obleke	10.—	
ženske nogavice	5.—	
moške nogavice	3.—	
moške srajce	20.—	
moške spodnje hlače	15.—	
ženske svilenе rute	18.—	
moški klobuki	30.—	
otroški klobuki	22.—	

Posebno velika izbira blaga za birmance!

Poleg tega pa imam stalno na zalogi vse vrste železnine, stekla, porcelana, umetna gnojila, portland cement, betonsko železo, razno orodje, kotliče za žganjekuho, brzojarilnike, živinsko sol, redilno olje, sidne in strešne opeke, Račensko kisló vodo, vse vrste vedno sveže spekerijsko blago itd.

Postrežba prijazna in točna. Za dober nakup pa jamči in se priporoča za mnogobrojni obisk.

Trgovina s mešaním blagom

IVAN A. GROSEK - TREBNJE

Vsak bo kupil, ker smo poceni, kot še nikoli!

Moške čevlje	Din 75.—
Ženske čevlje	59.—
Otroške čevlje	16.—

Vse z usnjenimi podplati.

Ant. Krisper

Mestni trg 26 Ljubljana Stritarjeva ul. 1-3

Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak

Zasnubil jo je in bil uslišan. »Zdaj moraš pa takoj k mojemu stricu,« mu je dejala. »K stricu? Mislim, da bo bolj pravilno, ako grem do tvojih staršev.« »Ne, ne, stric prodaja prstane, k staršem greva lahko potem.«

Služkinja z gornjega nadstropja je potrkala na vrata: »Gospa prosi, ako bi bili tako prijazni in nam posodili vaš gramofon.«

»Kaj, sedaj? Mar bi gospa rada plesala?« »Ne, spala bi rada,« je odvrnila služkinja.

Mali oglasnik

Vaaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Levo seno in slamo 3000 kg proda Fr. Bezjak, Preska 26, Medvode.

Čevljarstvo orodje skoro nov šivalni stroj, 50 parov kopit i. t. d. prodam poceni. Jožef Rudolf, Koščake 3, p. Begunje pri Cerknici.

Deske, orehove, hrastove in črnejše kupim. Sitar, Smihel, Novo mesto.

Kope zamenjam za krmno. Franciška Bonča, Dvor, št. 6, vid nad Ljubljano.

Dekle za kmetijska dela sprejemem. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 2558.

Gepelj, malo rabiljen, stanju naprodaj pri Cuzak Ivan, Sadinjavas št. 4, pošta Hrušica pri Ljubljani.

Proda se posestvo

z vsemi gospodarskimi poslopji; 2 hiši vse v najboljšem stanju. Redi se lahko 8—10 glav živine; polje je na ravnam in vse skupaj v bližini banovin ceste. Cena po dogovoru. — Informacije pri Dolšku Ignacij Leskovec 16, Javorje pri Littiji.

Malo posestvo

pri Vel. Laščah pravno tudi za obrtnika ugodno naprodaj. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 2708.

Kozolec 6 oken, dvojnat v dobrem stanju naprodaj za Din 10000.—. Naslov v upravi pod št. 2673.

Ajdove plev kupim večjo množino. Ponudbe z navedbo najnižje cene na upravo Domoljuba pod M. M. 40./2598.

Jaica za valenje

štajerskih kokoši čiste pasme, vsako množino Lojze Ambrožič Gaberje 14, Dobrova.

Z kobil plemenski naprodaj. — Foto-tam sprejemem hlapca. — Valentin Gostinčar, Kleče 4, p. Dol.

Merjasca, lepega 5 mesecev stara proda Kunstelj Franc Selo 17 p. Vodice

Sena 4000 kg, slame 2000 kg proda Franc Bernik, Tehovec št. 5, Preska-Medvode.

Pri naplaci 300 dinarjev dobite krožni pletilni stroj za izdelovanje nogavic na svojem domu. Ostanek plačate v malih mesečnih obrokih. Ponudbe nasloviti na: Perssons, Ljubljana, poštni predal 307.

Dekle močno, sprejem takoj na kmetijo. — Kozelj, Zg. Pirniče 49, Medvode.

Gepelj na 32 obratov, malo rabiljen, naprodaj — Ježek, Vikerče 3, Medvode

Malo posestvo pri Mokronogu naprodaj. — Naslov v upravi Domoljuba pod št. 2499.

Kuhlo in kovaško orodje, rabiljeno, kupim. Naslov v upravi št. 2647.

Ženitna ponudba Dekle srednje starosti, z večjim premoženjem, želi poročiti pridnega, krščanskega kovača, dobro izvežbanega v izdelavi gospodarskega orodja, kateri bi imel nekaj denarja v gotovini. — Ponudbe na upravo Domoljuba pod št. 2798.

Kocjanka je prišla k fotografu: »Tu imam aliko svojega moža, ali jo lahko povečate?« »Seveda, nič bolj enostavnega kot to.« »Že, ampak, jaz bi rada tako sliko, da bi ne imel klobuka na glavi kot na tej.«

»To bo pa že malo težje,« je dejal fotograf, »vendar pa, bom poskusil. Na katero stran pa si vaš mož češe lase, ko si ureja prečo?« »Saj to boste videli, ko odstranite klobuk na sliki.«

Manufakturo

po nizki ceni in v veliki izbiri Vam nudi

Oblačilnica za Slovenijo

(v hiši Gospodarske zveze)

Prodaja tudi na hranilne knjižice članic Zadrúžne zveze Ljubljana

KLOBUKE

v najnovejših po mlačanskih barvah in oblikah, ter razne športne čepice nudi po nizkih cenah

Sprejemajo se popravila
Solidna postrežba

MIRKO BOGATAJ
trgovina klobukov in čepic
LJUBLJANA, STARI TRG 14

Urednik: Jože Koščak

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čed